

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii
pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit
isumaqatigiissutaat

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat

Isumaqatigiissummut aallaqqaasiut

Isumaqatigiissummi uani naalagaaffiit peqataasut, tassaasut

- a) Naalagaaffiit Peqatigiit angernerminni tunngavigisaannik eqqaamannittut, tassani inuup apeqquusiinertaqanngitsumik ataqqinassuseqarnissaa aammalu inuit assigiimmik annaaneqarsinnaangitsumillu pisinnaatitaaffeqarnissaasa nunarsuarmi kiffaanngissuseqarnissamut, eqqortuliornissamut aamma eqqisseqatigiinnissamut tunngavittut akuersissutigineqartut,
- b) *akuerinnittut*, inuit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit silarsuarmiunut nalunaarutaani aamma nunarsuarmiut aningaasaqarnikkut, isumaginninnikkut aamma kulturikkut pisinnaatitaaffii pillugit nunarsuarmi isumaqatigiissummini nalunaarmata isumaqatigiissutigalugulu kikkut tamarmik pisinnaatitaaffinni kiffaanngissuseqarnernilu tassani pineqartuni, qanorluunniit ittunik assigiinngisitsinertaqanngitsumik pisinnaatitaaffeqartut,
- c) *aammalu uppernarsarneqaqqilluni* inuit pisinnaatitaaffii tamarmik tunngaviusumillu kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffiit nunarsuarmut tamarmut atuuttuusut, avinneqarsinnaanatik, imminnut pinngitsoorsinnaanatik, aammalu pisariaqartinneqartoq inuit innarluutillit tamakkiisumik assigiinngisitsinertaqanngitsumillu tamakkununnga peqataanissaat,
- d) aningaasarsiornikkut, isumaginninnikkut aamma kulturikkut pisinnaatitaaffiit pillugit nunarsuarmiut isumaqatigiissutaannik, innuttaasutut aamma politikikkut pisinnaatitaaffiit pillugit nunarsuarmioqatigiit isumaqatigiissutaannik, ammip qalipaataanik tunngavilimmik assigiinngisitsinerit tamarmik atorunnaarsinneqarnissaat pillugu nunarsuarmiut isumaqatigiissutaannik, arnanut assigiinngisitsinerit tamarmik atorunnaarsinneqarnissaat pillugu nunarsuarmiut isumaqatigiissutaannik, anniartitsingaernerup allanut inuppalaanngitsumik amiilaarnartumillu imaluunniit nikassaasumik iliuuseqartarnerit imaluunniit pillaasarnerit akiorniarlugit nunarsuarmiut isumaqatigiissutaannik, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummik aammalu angalallutik sulisartut aamma taakkua ilaqutaasa pisinnaatitaaffii pillugit nunarsuarmiut isumaqatigiissutaannik, *eqqaamannittut*
- e) *akuerinnittut*, innarluuteqarneq taaguutaasoq ineriartortinneqartoq aammalu innarluuteqarneq tassaasoq inuit pissutsit piginnaasakinnersimanerminnut tunngasut aamma isiginnittaatsimik aalajangersimasut avatangiisiminnullu tunngasut akornanni killiliiffigisimasut, allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik pimoorussamillu peqataanissaannut akornusiisumik,
- f) *akuerinnittut*, inuit innarluutillit pillugit nunarsuarmioqatigiit iliuusissatut pilersaarutaat aammalu malittarisassaat tamanut atuuttut tunngavigalugit politikkinik, pilersaarutininik,

aaqqissuussinernik aammalu suliniutinik siuarsaanermi, aammalu nunarsuarmi tamarmi, nunani ataasiakkaani, nunarsuarmi suliniutit inissisimanermikkut qaffasissusiannik, ilusiliinernik naliliisarnernilu periutsinik ilitersuutinillu pingaartitsisut, inuit innarluutillit assigiimmik periarfissaqartinneqarnissaata suli annertusaqqinneqarnissaa siunertaralugu.

- g) *erseqqissaasut* sammisassat innarluutilinnut tunngassuteqartut taakkununga suliniutinut ilanngullugit imminut akilersinnaasumik ineriartortitsinermut ilanngunneqarnissaasa pisariaqassusiannik,
- h) *aamma akuerinnittut*, inummik innarluuteqartumik assigiinngisitsineq inuit ataasiakkaat ataqqinassusiannik innarliineruneranik,
- i) *aammattaaq akuerinnittut* inuit innarluutillit akornanni innarluutit assigiinngissitaar-tuunerannik,
- j) *akuerinnittut* inuit innarluutillit tamarmik inuttut pisinnaatitaaffiisa siuarsarneqarnissaasa illersorneqarnissaasalu pisariaqartinneqarnerannik, ilanngullugu inuit suli toqqaannarnerusumik ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsinerat
- k) *ernumanartitsisut*, inuit innarluutillit nunarsuarmi tamarmi, naak sullissinermi atortussanik pisussaaffiliissutinillu assigiinngitsunik peqartoqaraluartoq, allat assigalugit inuiaqatigiinnermi inooqataanissamut aporfeqartarnerannik aamma taakkua inuttut pisinnaatitaaffiisa suli innarliisoqartarneranik,
- l) *akuerinnittut* inuit innarluutillit nunani tamaniittut inuunermi atugaasa pitsanngorsar-neqarnissaat anguniarlugu nunarsuarmiut akornanni suleqatigiinnikkut pitsanngorsaanissap pisariaqassusianik, pingaartumik nunani ineriartortitani,
- m) *akuerinnittut* inuit innarluutillit ullumikkut siunissamilu inuiaqatigiinni toqqissisimanartumik assigiinngitsunillu innarluuteqaraluarlutik inuunissaannut tunniussat naleqassusiannik aammalu taakkuusunik inuit innarluutillit inuiaqatigiinnut atasuunerannik nukittorsaasunik, inuttut, isumaginninnikkut aammalu aningaasaqarnikkut ineriartortitseqataasut kiisalu piitsuussusermik, inuttut pisinnaatitaaffittut pigisaannik tunngaviusumillu kiffaanngissusiannik tamakkiisumik atuinissamut periarfissaannik inuiaqatigiinnilu peqataasinnaaneranik killiliisumik, nungutitsisussamik,
- n) *akuerinnittut* inuit innarluutillit inuttut namminneq ingerlanissaasa aamma kiffaanngissu-seqarnissaasa, ilanngullugu nammineq toqqaasinnaanerisa, pingaaruteqartinneqarnissaannik,

- o) *isumaqartut*, politikkinik aamma aaqqissuussinernik aalajangiiniarnerup ingerlanneqarneranni inuit innarluutillit periarffissinneqartarnissaannik, ilanngullugit politikikkissani aaqqissuussinernilu toqqaannartumik imminerminnut tunngassuteqartuni tamani,
- p) *erumassuteqarlutik isiginnittut* pissutsinik inuit innarluutillit annertuumik assigiinngisinneqartarnerannik imaluunniit naggueqatigiinniik sorlernik aallaaveqarnertik, amikkut qalipaateqarnertik, suaassusertik, oqaatsitik, upperisartik, politikikkut, pissutsitigulluunniit allatigut inissisimanertik aallaavilimmik, naalagaaffimmut sumut atanertik, kingoqqiffimminnik, pinngoqqaarfimminnik imaluunniit isumaginninnikkut tunuliaqutalimmik, pigissaarnerminnik, inuuffimminnik, ukiuminnik allatigulluunniit inissisimaffimminnik pissuteqartunik assigiinngisinneqarnermik,
- q) *akuerinnittut*, arnat aamma niviarsiaqqat innarluutillit taakkuusut angerlarsimaffimmini angerlarsimaffimillu avataani annersarneqarnissamut, timikkut akornuserneqarnissaminnut imaluunniit pinerlineqarnissaminnut, paarinerlunneqarnissaminnut imaluunniit paarinerlunneqarnissaminnut, ikkatigineqarnissaminnut imaluunniit atornerlunneqarnissaminnut ulorianartorsiornerpaajunerannik,
- r) *akuerinnittut*, meeqqat innarluutillit tunngaviusumik inuit pisinnaatitaaffiinik tamanik aammalu kiffaanngissuseqarnissamik pisinnaatitaaffinnik tamanik meeqqat allat assigalugit tamatigut atuisinnaanerannik aammalu meeqqat pisinnaatitaaffiinik isumaqatigiisummi naalagaaffiit peqataasutut pisussaatitaaffiinik eqqaamanninnissaminnik
- s) *ersersitsisut* inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffiinit aammalu kiffaanngissuseqarnermi tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik tamanit atuerusunnerminni suaassutsimikkut tunngasutigut periarffissinneqarnissaminnik pisariaqartitsinerannik
- t) *ersersitserusuttut*, inuit innarluutillit amerlanersaasa piitsuunermi inuunerannik, aammalu tassunga tunngatillugu akuerinnittut piitsuunerup inunnut innarluutilinnut pitsaanngitsumik kingunerisartagaasa suliniutigineqarnissaata aalajangiisumik pisariaqartinneqarneranik,
- u) *isiginnittut*, aalajangersakkami Naalagaaffinnit Peqatigiinnit aalajangersarneqarsimasumi aammalu inuit pisinnaatitaaffiisa atuutsinneqarneranni atortussani pigineqartuni siunertat periutsillu tunngavigineqarneri aalajangiisuusussaasut inuit innarluutillit tamakkiisumik illersorneqarnissaannut, pingaartumik sakkulersornikkut isumaqatigiinngissuteqarnermi nunanillu allanit nunagisap tiguarneqarnerani,
- v) *akuerinnittut* pisariaqarluinnartuusoq timikkut, isumaginninnikkut, aningaasaqarnikkut kulturikkullu avatangiisitigut, peqqissutsikkut, ilinniagaqarnikkut, tusagassiisarnikkut

attaveqaaqatigiittarnikkullu aaqqissuussinernut tunngasut kikkunnilluunniit takuneqarsinnaanissaannik, taamaaliornikkut inuit pisinnaatitaaffiinik kiffaanngissuseqarnermilu tunngaviusumik pisinnaatitaaffiit inuinnik innarluutilinnik tamakkiisumik atorneqarsinnaanerata periarfissinneqarsinnaaqullugu,

- w) *akuerinnittut*, inuup inunnut allanut inuiaqatigiinnullu inooqataaffigisaminut pisussaaffillip, nunarsuarmioqatigiit nalunaarutaanni inuit pisinnaatitaaffiinik, aningaasaqarnikkut, isumagininnikkut aamma kulturikkut pisinnaatitaaffinnik aammalu nunarsuarmiut innuttaaqataasut aamma politikikkut pisinnaatitaaffinnik immikkut allattaavissuarnut allassimanertalinnik, aalajangersarsimasukkut siuarsaanissamut akisussaaffeqarneranik,
- x) *ilisimaarinnittut*, ilaqutariit tassaasut inuiaqatigiinni taamaattussatut tunngaviit aammalu tunngaviusumik inooqataasut, taamaattumillu inuiaqatigiinnit aamma naalagaaffimmik illersorneqartussat aammalu inuit innarluutillit taakkualu ilaqutaat pisariaqartitsineq naapertorlugu illersorneqarlutillu ikiorneqartussat, inuit innarluutillit inuit allat assigalugit pisinnaatitaaffimminnik tamakkiisumik atuisinnaaqullugit,
- y) *ilisimaarinnittut*, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffinnik ataqqinassutsimillu atuisinnaasutut pineqartussaanerata siuarsarneqarnissaa pillugu nunarsuarmioqatigiit tamanut isiginnittumik ataatsimoorussamillu isumaqatigiissuteqarnerata annertuumik iluaqusissavai isumagininnikkut pissutsit atoruminaatsorujussuit, inunnik innarluutilinnik atorneqartut, aaqqiivigineqarnissaat, aammalu iluaqusissallugu taakkua ulluinnarni inooqataanermut, politikikkut inooqataanermut, aningaasaqarnermut, isumagininnermut aamma kulturikkut inooqataanissamut allanut sanilliullutik assigiimmik periarfissaat, nunani ineriartorfiusuni nunallu suliffissuaqarfiusut silarsuaanni,

kinguliiniittut isumaqatigiissutigaa:

Artikeli 1 Siunertaq

Isumaqatigiissutip matuma siunertaraa inuit innarluutillit tamarmik inuit allat assigalugit inuit pisinnaatitaaffiinik tunngaviusumillu kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffinnik tamanik atuisinnaanerisa siuarsarneqarlutillu illersorneqarnissaat periarfissaasalu qulakkeerneqarnissaat aammalu soorunami ataqqinassuseqarnerisa siuarsarneqarnissaa. Inunnut innarluutilinnut ilaapput inuit, timikkut, tarnikkut, silassorissutsimikkut imaluunniit misigissutsimikkut piginnaanikillimasut, piginnaasanik mattussisut allat sunneeqataanerisigut inuit allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik peqataasinnaanernik akornusiisinnaasut.

Artikeli 2 Nassuiaatit

Isumaqatigiissummi matumani:

ilaapput "atassuteqaqatigiinneq" oqaatsit, allagartaliussanik takutitsineq, sattattarissanik allattaseq, atuinnermut malugissutsit atorlugit attaveqaqatigiinneq, angisuunik allattaaseq, tusagassuteqarfiit annertuut aammalu allattaaseq, nipi, ersarissumik oqalunneq, atassuteqaqariaatsit, atassuteqaatitigut atortut, - periutsit, aammalu nalunaaruteqartarnermut aamma attaveqaqatigiinnermut teknikkikkut atortut tamanit atorreqarsinnaasut atorlugit attaveqaqatigiinnermut

ilaapput "oqaatsit", oqalunnermi oqaatsit, ussersorluni oqaatsit aammalu oqaatsit oqaasertalersugaanngitsut allat,

"innarluuteqarneq pillugu assigiinngisitsineq" isumaqarpoq innarluuteqarneq pissutigalugu immikkoortitsinerit imaluunniit peqataaqqusinnginnerit tamarmik, tamatumani politikikkut, aningaasaqarnikkut, kulturikkut, inuinnartut imaluunniit susassaqarfinni suugaluartuni tamani, inuttut pisinnaatitaaffinnik kiffaanngissuseqarnermullu tunngaviusunik inuit allat assigalugit inuttut atuisinnaanermut iluaquteqarsinnaanermullu pisinnaatitaaffinnik tamanik mattussinissamut atorunnaarsitsinissamulluunniit sunnuteqarnissaq siunertarineqarpat. Tamatumunnga ilaapput assigiinngisitseriaatsit tamarmik, naammaginartumik naleqqussaansamut itigartitsineq ilanngullugu,

"naammaginartumik naleqqussaaneq" isumaqarpoq pisariaqartinneqartunik naleqquttumillu allannguinnermik naleqquttunngorsaanermillu, tamanna nassataqassanngikkaanngat naleqqutinngitsumik pisariaqanngitsumilluunniit suliassersuinnermik, tamannalu pisuni ataasiakkaani pisariaqarlunnaraangat qulakkeerniarlugu inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffinnik aamma kiffaanngissuseqarnermi tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik inuit allat assigalugit atuisinnaanerat iluaquteqarnissaallu,

"tamanut atuuttumik ilusilersuineq" isumaqarpoq, tunisassianik, avatangiisinik, aqqissuussinernik aamma neqeroorutunik ilusilersuineq, tamatumani anguniagaalluni taakkua sapinngisamik inunnik tamanik naleqqussaaneramik imaluunniit immikkut ittumik ilusilersuinissamik pisariaqartitsinngitsumik atorreqarsinnaanissaat. "Tamanut atuuttumik ilusilersuinerup" ajornalersinngilaa inuit innarluutillit tamatumunnga immikkut pisariaqartitsisut atortutigut ikiorneqarnissaat, tamanna pisariaqartinneqaraangat.

Artikeli 3

Tunngavigisat ataasiakkaanut atuuttut

Isumaqatigiisummi tunngavigisat makkuupput:

- a) Inuup ataqqinassuseq pigeriigaa, inuttut nammineq ingerlaneq, ilanngullugit nammineq aalajangiisinnaanermut kiffaanngissuseqarnera aamma inunntut allanut qilersorsimanninnera
- b) Assigiinngisitsinnginneq
- c) Tamakkiisumik pimoorussamillu peqataaneq aamma inuiaqatigiinnut peqataalersinneqarneq

- d) Assigiinngissuteqarnerup ataqqineqarnera aamma inuit innarluutillit inunnik inuiaqataasunillu allanit assigiissuteqarnerannik akuerinnineq
- e) Periarfissat assigiissut
- f) Tikinneqarsinnaassuseq
- g) Angutit arnallu akornanni naligiissitsineq
- h) Meeqqat innarluutillit ineriartoqqinnissamut periarfissaasa ataqqineqarnerat aamma kinaassutsimik piginnarnissaanut pisinnaatitaafiannik ataqqinnineq

Artikeli 4 Nalinginnaasumik pisussaaffiit

1. Naalagaaffiit isumaqatigiissummi peqataasut imminnut pisussaatipput Inunnut innarluutilinnut tamanut, innarluuteqarnerannik pissutilimmik assigiinngisitsinatik, inuit pisinnaatitaaffiinik aamma kiffaanngissuseqarnissamut tunngaviusumik pisinnaatitaaffiinik tamanik tamakkiisumik piviusunngortitsinissamut qulakkeerinninnissamut ineriartortitseqqinnissamullu. Tamanna anguniarlugu naalagaaffiit peqataasut makkununga imminnut pisussaaffilerput:

- a) pisinnaatitaaffiit, isumaqatigiissummi matumani akuerineqartunut, atuutilersinneqarnissaannut tunngatillugu inatsisinut, allaffissornermut suliniutinullu allanut tunngassuteqartut naleqquttumik naammassillugit akuersissutigineqarnissaannut,
- b) aqqissuussinerit naleqquttut aalajangiiffigineqarnissaannut ilanngullugit inatsisit, malittarisassat, ileqqut suleriutsillu maannamut atuutereersut, inunnillu innarluutilinnik assigiinngisitsinermik kinguneqartartut,
- c) politikkini aqqissuussinernilu tamani inuit innarluutillit inuttut pisinnaatitaaffiisa illersorneqarnissaasa siuarsarneqarnissaasalu isiginiarnerunissaat,
- d) iliuuseqarnissap suleriuseqarnissalluunniit isumaqatigiissummut matumunnga akerliusup itigartinneqarnissaanut aammalu qulakkiissallugu pisortatigut oqartussat aamma paaqqinnittarfiit isumaqatigiissut manna malillugu suliniuteqartarnissaat,
- e) inuit ataasiakkaat, kattuffissuit aamma suliffeqarfiit namminersortut tungaanniit innarluuteqarnermik pissuteqartumik assigiinngisitsinerup peerneqarnissaata tamatumunnga naleqquttumik tamanik iliuuseqarfigineqarnissaa,

- f) nunarsuarmiunut nioqqutissanik ilusilersuinerup, neqerooruteqarnerup, atortussaqaarnerup aamma iluaqusersuuteqarnerup isumaginissaa imaluunniit ilisimatusarfigineqarnerata siuarsarneqarnissaa ineriartortinnissaalu isumaqatigiisummi artikel 2-mi nassuiarneqartut, inuup innarluutillip immikkut ittumik pisariaqartitsineranik minnerpaamik naleqqussaammut sapinngisamillu akikinnerpaajunissaannik periarfissaqartitsinissamik piumasaqaatitaqartussamik, taakkua piujuarnissaannik siuarsaanissaq aamma nunarsuarmiunut ilusilersuinermi najoqqutaasartut ilitsersuutillu ineriartorteqqinnerat,
- g) inunnt innarluutilinnut naleqquttunik ilusilersuinissap imaluunniit ilisimatusarfigineqarnerata ineriartorteqqinneratalu isumaginissaa aammalu teknikkip nutaap piunerata atorneqarneratalu ineriartorteqqinneqarnissaa, ilanngullugit nalunaaruteqartarnermi- aamma attaveqaqatigiinnermi teknologi, inunnt innarluutilinnut naleqquttoq, immikkut eqqarsaatigalugu teknologi unaminartumik akilerneqarsinnaasoq,
- h) inuit innarluutillit nikilertorsinnaanerannut atortut, atortussat aamma atortulersuinermi ikiuutitut teknologi, ilanngullugu teknologi nutaaq aammalu ikiorsiissutit assigiinngitsut allat, ikiorsiissutitut neqeroorutit aammalu tamanut iluaqusersuutit pillugit tamanit takuneqarsinnaasunik nalunaaruteqartarnissap isumagineqarnera,
- i) inuit suliamik ilinniagallit aamma sulisut inunnik innarluutilinnik isumaqatigiisummi matumani pisinnaatitaaffinnik akuerineqartunik sullissit ilinniartitaanerata siuarsarneqarnissaa, taamaalillutik sullissilluarnerusinnaammata aammalu taakkua pisinnaatitaaffiitut tunngasunik neqerooruteqartarnissamik qulakkeerissammata,

2. Aningaasaqarnikkut, isumaginninnikkut aamma kulturikkut pisinnaatitaaffinnut tunngatillugu naalagaaffiit peqataasut tamarmik immikkut sulissanut atortussat pigineqartut iluanni sapinngisamik annerpaamik aammalu pisariaqartitsiffiusuni, naalagaaffiit suleqatigiinneranni killissarititaasut iluanni suliniutissanik aalajangiisassapput, pisinnaatitaaffiit tamakkua tamakkiisumik atuutsinneqalernissaat siunertaralugu, isumaqatigiisummi pisussaaffiliinerit, inuiannut inatsisitigut atuuttut attunngikkaluarlugit.

3. Inatsisit aamma politikkit ineriartorteqqinneqarneranni atortussanngortinneqarnerannilu, isumaqatigiisut matuma atortussanngortinneqarnissaanik siunertaqartumik aammalu inuit innarluutilinnut tunngasutigit aalajangiiniarnermi suleriuttip ingerlanneqarnerani naalagaaffiit peqataasut inuit innarluutillit itisuumik isumasiorlugillu pimoorussamik peqataatittassavaat, ilanngullugit meeqqat innarluutillit, kattuffissuit taakkua sinnerlugit suliaqartut aqutugalugit.

4. Isumaqatigiisummi matumani sukkulluunniit sunnerneqanngillat inunnt innarluutilinnut aalajangersakkat pisinnaatitaaffinnik pitsaanerusunik atortitsilernissaminnt piukkunnarnerusut, aammalu nunat peqataasut inatsisaanni imaluunniit inuttaminnt inatsisaanni naalagaaffimmi pineqartumi atuutsinneqarlutik ilanngunneqareersimasut. Inunnt pisinnaatitaaffiit imaluunniit kiffaanngissuseqarnermut tunngaviumik pisinnaatitaaffiit, inatsisitigut, isumaqatigiisutigit malittarisassatigit allatulluunniit iliuuserisartakkatigit akuerineqarsimasut imaluunniit isumaqatigiisummut matumunnga peqataasumi naalagaaffimmi atortinneqareersut, isumaqatigiisut matuma pisinnaatitaaffinnik

taamaattunik akuerinninnginneranik tunngaviliinikkut killiliiffigineqaratilluunniit saneqqunneqassanngillat imaluunniit annikinnerusumik akuerineqassanngillat.
5. Isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkat killiliiffigineqaratik ilanngartorneqaratillu naalagaaffinni naalagaaffiup ilaanniittuni tamani atortinneqassapput.

Artikeli 5

Naligiinneq – assigiinngisitsinertaqanngitsoq

1. Naalagaaffiit peqataasut nassuerutigaat kikkut tamarmik inatsisini naligiinnerat aammalu kikkut tamarmik qanorluunniit iliornikkut assigiinngisinneqaratik illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqartut aammalu allat assigalugit inatsisunik iluaquteqarsinnaasut.
2. Naalagaaffiit peqataasut tamarmik innarluuteqarneq pillugu assigiinngisitsineq inerteqqutigissavaat, aammalu qulakkiissallugu qanorluunniit tunngaveqaraluartumik inunnik innarluutilinnik assigiinngisitsinerup inatsisitigut akiorneqarnera illersugassaralugu.
3. Naligiinnerup siuarsarneqarnissaa aammalu assigiinngisitsinerup atorunnaarsinneqarnissaa siunertaralugu naalagaaffiit peqataasut naleqquttut suut tamaasa atorlugit naammaginartumik naleqqussaanissaq qulakkiissavaat.
4. Inunnik innarluutilinnik ilumoortumik naligiinngisitsinerup piaarnerusumik angunissaanut pisarialimmut immikkut ittumik iliuseqarnerit, isumaqatigiissummut matumunnga tunngatillugit assigiinngisitsinertut isigineqassanngillat

Artikeli 6

Arnat innarluutillit

1. Naalagaaffiit peqataasut nassuerutigaat, arnat niviarsiaqqallu innarluutillit annertuumik assigiinngisitsinermik pineqartarnerat aammalu tamatumunnga tunngatillugu iliuusissanik aalajangiinissaq imminermiinnut pisussaaffiliullugu qulakkeerumallugu, taakkua tamarmik tamakkiisumik inuit pisinnaatitaaffiinik aamma kiffaangissuseqarnermut tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik allat assigalugit atuinissaat.
2. Naalagaaffiit peqataasut suliniutissanik naleqquttunik aalajangiissapput arnat ineriartoqqinnissaannik siumukarnissaannillu aammalu nammineersinnaasusiannik nukittorsaannermik qulakkeerinnittussanik, taamaaliornikkut taakkua qulakkiissammassuk inuit pisinnaatitaaffiinik aamma kiffaangissuseqarnermi tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik tamakkiisumik atuillutillu iluaquteqarsinnaanertik, soorlu isumaqatigiissummi matumani aalajangerneqarsimasutut.

Artikeli 7

Meeqqat innarluutillit

1. Naalagaaffiit peqataasut suliniutissanik pisariaqartinneqartunik tamanik aalajangiissapput, meeqqat innarluutillit tamakkiisumik inuit pisinnaatitaaffiinik aamma kiffaangissuseqarnermi tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik meeqqat allat assigalugit atuisinnaanerannik qulakkeerisussanik.
2. Meeqqat innarluutillit pillugit suliniutissani tamani meeqqamut iluaqutaasussa q salliutinneqassaaq.
3. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat meeqqat pissutsini imminerminnut tunngasuni tamani meeqqat allat assigalugit killiligaanngitsumik isummaminnik saqqumiisinaanerat, tassami meeqqat ukiuinut inerissimassusiannullu naleqquttumik isumaat naleqquttumik tusaaniarneqartussaammata aammalu qulakkiigassaralugu meeqqap innarluuteqarnerannut- ukiunillu naleqquttumik ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffiata taassuma piviusunngortinneqarnissaa.

Artikeli 8 Ilisimalersitsineq

1. Naalagaaffiit peqataasut imminnut pisussaattippot suliniutinik ingerlatassaagallartunik, sunniuteqarluartunik naleqquttunillu suliniutissanik kinguliiniittunik pilersitsinissamut:
 - a) inuiaqatigiinnut tamanut ilisimalersitsinerup annertusarneqarnissaanut, ilanngullugit ilaqquttat, inuit innarluutit pillugit, aammalu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik ataqqinninnissamik aammalu ataqqinassutsimik inummut innarluutilimmut takutinneqartussamik,
 - b) pingaakujuttut, isummersoreertarnerillu akiorneqarnissaannut aammalu inuit innarluutillit tungaannut akornusiisinnaasunik iliuuseqartarnerit, tassunga ilanngullugit suaassuseq aammalu qassinik ukioqarneq pissutigalugu pingaakujuttut, isummersoreertartut akornusiisinnaasumillu iliuuseqartarnerit, inuunermut tunngassutilinni tamani.
 - c) inuit innarluutillit piginnaasaannik ilisimasaqarnerup taakkunanngalu ikiuutaasinnaasut siuarsarneqarnissaat
2. Tamanna siunertaralugu suliniutissat makkuupput:
 - a) tamanut ammasumik sunniuteqarluartumillu ilisimalersitsiniutitut nittarsaassinerit pilersinneqarnissaat atatiinnarneqarnissaallu, kinguliiniittunut naatsorsuussat:
 - j) inuit innarluutillit pisinnaatitaaffitsigut pisinnaasaasa paasitsissutigineqarnerat,
 - ii) inunnut innarluutilinnut pissusilersuutit pitsaasut siuarsarneqarnissaat aammalu inuiaqatigiit annertunerusumik taakkununnga tunngasunik ilisimasaqalernissaat
 - iii) inunni innarluutillit piginnaasaqarfiinik, salliuffigisaannik piginnaaffiinillu aammalu suliffinnut suliffeqarnermullu tunniussinnaasaannik akuerinninnerup siuarsarneqarnissaa,

- b) siuarsaaneq ilinniartitsinermi qaffasissutsinik tamanik – meeqqani tamani ukiukitsuuneranniik aallartittumik – aammalu pisinnaatitaaffinnik inunnit innarluutilinnit pisinnaasanik ataqqinninnermik,
- c) tusagassiutinut tamanut kajumissaarineq inunnik innarluutilinnik isumaqatigiissutip matuma siunertaa malillugu saqqummiussisaqqullugit, tamatuma qaffassassammagu inuit innarluutilinnik taakkualu pisinnaatitaaffinik qaammaasaqarneq,
- d) ilinniartitaanermi aaqqissuussinernik siuarsaaneq, tamatuma qaffassassammagu inuit innarluutilit taakkualu pisinnaatitaaffinik qaammaasaqarneq.

Artikeli 9 Tikikkuminassuseq

1. Inuit innarluutilit namminerisaminnik inuuneqarnissaannut periarfissinnissaat aammalu inuunermi pissutsinut atukkanut tamanut peqataasinnaanerat siunertaralugu naalagaaffiit peqataasut taamaaliornissamut naammaginartumik iliuseqassapput qulakkeerumallugu, inuit innarluutilit allat assigalugit timikkut avatangiisiminnik angallannermilu periarfissanik atuisinnaanerata, ilisimatitsissutinik aamma attaveqatigiinnernik, ilanngullugit ilisimatitsinermut- aamma attaveqatigiinnermut teknologi –periutsillu atorveqartut, aamma tamanut iluaqusersuutit allat neqeroorutillu, tamanit atorveqarsinnaasutut ammaassissutigineqartut tunniunneqartullu, illoqarfinni nunaqarfinnilu. Suliniutit tamakku, ilaqartinneqartut tikikkuminartuunissamut akornutit aporfissallu peerneqarnissaannik, atuuffeqarput ilaatigut kinguliiniittunut:
 - a) illuutinut, aqqusinernut, angallassinermi periarfissanut aammalu illup iluani silamilu tamanut iluaqusersuutinut, ilanngullugit atuarfiit, inissiat, napparsimmaviit aamma peqqissutsimut iluaqusersuutit allat suliffeqarfiillu.
 - b) ilisimatitsinerni- aamma attaveqatigiinnerni kiffartuussinernut kiffartuussinernullu allanut, ilanngullugit elektronikki atorlugit kiffartuussinernit aamma ajunaalernissamut piareersimasuutitaqarneq.
2. Aammattaq naalagaaffiit peqataasut kinguliiniittunut naammaginartumik suliniuteqassapput:
 - a) tamanut iluaqusersuutit aamma neqeroorutit, tamanit atorveqarsinnaasutut ammaaneqareersut tunniunneqareersullu, pillugit ilisimasanik ineriartortitseqqinneq siammarterinerlu aammalu taakkua tikikkuminartuunissaat pillugu tamanit atorveqarsinnaanerata minnerpaaffissaannik ilitersuutinillu naammassillugit suliaqarnissaq,
 - b) qulakkeerinissaq, iluaqusersuutinik neqeroorutinillu namminersortunik neqeroorutigineqartartunik, tamanit atorveqarsinnaasutut ammaaneqareersunik aamma tunniunneqareersunik, neqerooruteqarnermi isiginiarneqartassasoq inunnik innarluutilinnik tikikkuminartuunissaannut pissutsit tunngasut tamarmik,
 - c) isumagineqassasoq suliami peqataasut inuit innarluutilit tikikkuminassutsimut tunngatillugu ajornartorsiutaannik ilinniartinneqartarnissaat,

- d) isumagineqassasoq illuutit tamanit orninneqartartut tamanullu iluaqusersuutit allat allagartalerneqarsimanissaat atuaruminartunik paasiuminartunillu ilusilerlugit,
- e) isumagineqassasoq assigiinngitsunik ilusilerlugit inunnik saaffigisartagassanik- aamma avammut atassuteqaatissanik pilersitsinissaq, ilanngullugit, ikiortit, atuffassisartut aamma ussersorluni oqaatsinik ilinniarsimallutik nutserisut, tamatumunnga oqinneruleqqullugu illuutit tamanit orninneqartartut allallu tamanut iluaqusersuutit tikikkuminarnissaat.
- f) Inunnut innarluutilinnut ikiuinerit ikorfartuinerillu naleqquttumik ilusilikkat allat siuarsarneqarnerat qulakkeerumallugu taakkua ilisimatinneqartarnissaat,
- g) Inuit innarluutillit teknologimik nutaamik aammalu ilisimatitsissuteqarnermi- aamma attaveqaqatigiinnermi suleriutsinik nutaanik, ilanngullugit interneti atuisinnaanerisa annertusarneqarnissaa,
- h) teknologip aamma ilisimatitsissuteqartarnerup- aamma attaveqaqatigiittarnerup iluani atortut pigineqareersut ilusilerneqarnerannik, ineriartorteqqinneqarnerannik, tunisassiarineqarnerannik aamma tuniarneqarnerannik siusissukkut siuarsarnerat, taamaaliornikkut teknologi aamma periutsit taamaattut atorineqartut sapinngisamik akikinnerpaamik akilerlugit pigilerneqarsinnaaqqullugit.

Artikeli 10

Inuunissamut pisinnaatitaaffik

Naalagaaffiit peqataasut uppersaqqippaat, inuk kinaluunniit soorunami inuunissamut pisinnaatitaaffeqartoq aammalu suliniutissanik pisariaqartitanik aalajangiissallutik qulakkeerumallugu inuit innarluutillit allat assigalugit pisinnaatitaaffimminnik tamatumunnga sunniuteqarluartumik atuinissaat.

Artikeli 11

Pisoqarfioriaarsinnaannerit aamma silaqassutsikkut

Naalagaaffiit peqataasut innuttaaqataasut inatsisitigut illersugaanerannut inatsimmi, ilanngullugit innuttaaqataasut inatsisitigut illersugaaneranni pilersitat nunarsuarmilu inuit pisinnaatitaaffii, pisussaafiligaanertik tunngavigalugu periusissanik pisariaqartitanik aalajangiissapput qulakkeerumallugu inuit innarluutillit pisoqariataarsinnaaneranut illersorneqarnissaat ilanngullugit sakkulersorluni isumaqatigiinnginnerit, tassanngaannartumik ikiorneqartariaqarnerit aamma pinngortitarsuarmi ajunaarnersuit.

Artikeli 12

Inatsimmi nalogiissitaaneq

1. Naalagaaffiit peqataasut uppersaqqippaat, inuit innarluutillit sumiikkaluarunilluunniit inatsisitigut illersorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarnermik pigisaqartutut akuerisaasut.

2. Naalagaat peqataasut akueraat, inuit innarluutillit allat assigalugit pissutsini inuunermut tunggassuteqartuni tamani inatsisitigut iliuuseqarsinnaatitaasut.
3. Nunat peqataasut inuit innarluutillit inatsisinik tunggavilimmik iliuuseqarsinnaanermut periarfissaminnik atuinissaminnik pisariaqartitsippata, suliniutinik tamatumunnga ikiuinissamut periusissanik naammaginatumik aalajangiissapput.
4. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat nunarsuarmi inuit pisinnaatitaaffii naapertorlugit inatsisitigut iliuuseqarnissamut periusissatut aalajangikkat tamarmik ilaqartinneqassasut atornerluinerup pinaveersaartitsissutiginnissaanut illersuutinik sunniuteqarluarsinnaasunik. Iliuutsit taamaattut inatsisitigut iliuuseqarsinnaanerup atorneqarnera pillugu periusissatut aalajangikkat inuit ataasiakkaat pisinnaatitaaffii, piunassuseqarnerat salliutitsisinnaanerallu ataqqissavaat, soqutigisatigut isumaqatigiinnginnertaqassanatik aammalu inuit ataasiakkaat atugaannut tunggatillugu naleqqussaaneermut sunniuteqarnissaannut atuuppoq piffissaq sivikinnerpaaq atorlugu akuttunngitsumik misissorneqarsinnaanerat oqartussaasunik imaluunniit inatsisinik atortitsisunik suliamut piginnaanilinnik, sumulluunniit qilersorsimangitsunik isumaqatissarsiortuunngitsunillu. Illersuinissamut atortut naleqquttuusariaqarput iliuutsit taamaattut inuup pisinnaatitaaffiitut aamma soqutigisaanut qanoq annertutigisumik sunniuteqarsinnaanerannut.
5. Artikelimi uani aalajangersakkat sillimaffigalugit naalagaaffiit peqataasut iliuusissat naleqquttut sunniuteqarluartullu tamaasa aalajangiiffigissavaat qulakkeerumallugu, inuit innarluutillit kikkut tamaasa assigalugit illumik pigisaqarnissamut kingornussinissamulluunniit pisinnaatitaaffeqarnerat, nammineq aningaasaatiminnik aqutsisinnaanerat, aammalu allat assigalugit aningaaserivimmit atorniarsinnaanerat, akiligassarsisitsisarfinit taarsigassarsiniarsinnaanerat imaluunniit aningaasatigut akiligassarseriaatsinik allanik atuisinnaanerat, aammalu qulakkiissallugu inuit innarluutillit illumik pigisaminnik arsaarneqarsinnaannginnerat.

Artikeli 13

Eqqartuussiveqarnikkut aaqqissuussaaneerup atorneqarsinnaanera

1. Nunat peqataasut qulakkiissavaat inuit innarluutillit inuit allat tamaasa assigalugit sunniuteqarluartumik eqqartuussiveqarnermik atuisinnaanerat, ilanngullugit eqqartuussivitsigut suliamik ingerlatsisarnerup aamma ukiunut naleqquttumik naleqqussaaneerup anguneqarnissaat, tamatumani sunniuteqarluartumik toqqaannartumik imaluunniit toqqaannartuunngikkaluartumik peqataanissamut periarfissaqarnissaq, ilanngullugit eqqartuussivimmi ilisimannittutut, eqqartuussivimmi suliaani assigiinngitsuni tamani, ilanngullugit paasiniaaneermut tunggasuni allanilu piareersaataasumik suliani.
2. Inuit innarluutillit eqqartuussiveqarfinnut sunniuteqarluartumik najuukiartorsinnaanerisa qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu nunat peqataasut siuarsassavaat sulisut, eqqartuussiveqarfiup ataani sulisut, ilanngullugit politiit aamma parnaarussivimmi sulisut, naleqquttumik ilinniartitaasarnerat.

Artikeli 14
Kiffaangissuseqarneq aamma inuttut isumannaatsuuneq

1. Nunat peqataasut qulakkiissavat, inuit innarluutillit allat assigalugit:
 - a) kiffaangissuseqarnermut aamma inuttut isumannaatsuunissamut pisussaaffeqarnissaat,
 - b) inatsisinik unioqqutitsinikkut iluarisaannarsiornikkulluunniit kiffaangissusiagaanginnissaat, aammalu kiffaangissusiagaanerit tamarmik inatsisit aalajangersagaannik tunngaveqarnissaat aammalu innarluuteqarneq pissutigalugu qaquguluunniit kiffaangissusiagaasoqanginnissaa.
2. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat, inunnik innarluutilinnik kiffaangissusiagaasoqassappat suliap ingerlanneqarnerani allat assigalugit nunarsuarmi inuit pisinnaatitaafii malillugit qularnaveeqqutinik piumasaqartoqarnissaa aammalu iliuuseqartoqassasoq isumaqatigiissutip matuma anguniagaanik tunngaviinillu eqqortitsisunik, ilanngullugu naammaginartumik naleqqussaaneq.

Artikeli 15
Sakkortuumik anniartitaanginnissamut imaluunniit amiilaarnartumik inuppalaanngitsumillu nikanarsarneqanginnissamut imaluunniit pillagaanginnissamut kiffaangissuseqarneq

1. Kinaluunniit sakkortuumik, amiilaarnartumik inuppalaanngitsumillu anniartitaassanngilaq imaluunniit nikanarsarneqassanani imaluunniit pillagaassanani. Pingaartumik kinaluunniit nammineerluni tamatumunnga akuersisimangikkuni nakorsaatinik atuisinneqassanngilaq imaluunniit ilisimatusarnermi misileraatigineqassanani.
2. Naalagaaffiit peqataasut inatsisitigut, allaffissornikkut eqqartuussisarnikkut imaluunniit pinaveersaartitsissutitigut allatigut iliuusissanik sunniuteqarluartunik aalajangiissapput qulakkeerumallugu inuit innarluutillit allat assigalugit sakkortuumik imaluunniit amiilaarnartumik inuppalaanngitsumillu anniartitaanginnissaat imaluunniit nikanarsarneqanginnissaat imaluunniit pillagaanginnissaat.

Artikeli 16
Iluanaarniuteqanginnissamut, annersarneqanginnissamut aamma atornerlunneqanginnissamut kiffaangissuseqarneq

1. Nunat peqataasut inatsisinut tunngasutigut, allaffissornikkut, isumaginninnikkut, ilinniagaqarnissamut iliuutsitigullu allatigut naleqquttunik aalajangiissapput, inunnik innarluutilinnik angerlarsimaffimmi angerlarsimaffiulluunniit avataani iluanaarniutiginninnernik tamanik, annersarneqarnermut atornerlunneqarnermullu, ilanngullugu suaassuseq, akiuniarnermut illersuisussamik.

2. Aammattaaq nunat peqataasut iluanaarutiginninniarnert tamarmik, annersaanerit aamma atornerluinerit pinaveersaartinneqarnissaannut iliuusissanik naleqquttunik aalajangersassapput, ilaatigut qulakkeerlugit suaassutsimut ukioqqortussutsimullu naleqquttumik ikiuinissaq, inunnik innarluutillit ilaqutaasa paarsisaasalu ikiorneqarnissaat, ilanngullugit qanoq iliornikkut iluanaarniutiginninneq, annersaaneg aamma atornerluineq pinngitsoortinneqarsinnaanersut, paasineqarsinnaanersut aamma nalunaarutigineqarsinnaanersut pillugit paasissutissanik pissarsinikkut ilinniartitsinikkullu. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat, illersuinissamut iliuusissat qanoq ukioqarnermut- suaassutsimut aamma innarluutigisamut naleqquttuunissaat.
3. Iluanaarutiginninniarnert, annersaanerit aamma atornerluinerit qanorluunniit ittuugaluartut pinaveersaartitsissutiginnissaat siunertaralugu naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat neqeroorutit aamma aqqissuussinerit inunnt innarluutilinnut naatsorsuussat tamarmik oqartussanik arlaannaanulluunniit qilersugaanngitsunik sunniuteqarluartumik misissorneqartarnissaat.
4. Naalagaaffiit peqataasut iliuusissanik naleqquttunik tamanik aalajangiissapput inuit innarluutillit, taakkuugajuttut qanorluunniit ilusilimmik iluanaarniutigineqartut, annersarneqartartut imalluunniit atornerlunneqartartut, timikkut, tamakkiisumik aamma tarnikkut ajorunnaarsitsiniarneqarneranni, piginnaanngorsaaqqiinermi aamma inuiaqatigiinni inooqataaleqqinnissamut sungiussaarni, siuarsaanermut atugassanik, ilanngullugit illersuiniarnermi iliuusissat pissarsiarineqarneri. Taamatut ajorunnaarsitsiniarneq aamma inuiaqatigiinni inooqataaleqqinnissamut sulineq ingerlanneqassaaq avatangiisini ataasiakkaat peqqissusiannik, atugarissaarnerannik, imminnut ataqqinerannik, ataqqinassuseqarnerannik aamma immiut aalajangersinnaanerannik annertusaasuni, aammalu isiginiarneqarsimassallutik suaassutsimi- aamma qanoq ukioqarnermi pisariaqartinneqartut.
5. Naalagaaffiit peqataasut naammassissavaat inatsisit aamma politikkit sunniuteqarluartut, ilanngullugit inatsisit aamma politikkit arnanik meeqqanillu sammisaqartut, qulakkeerumallugu inunnik innarluutilinnik iluanaarniuteqarnerup, annersaanerup aamma atornerluinerup paasineqarnissaa, killisiornissaa, aammalu tamanna naleqquttuusorinarpat inatsisitigut malersorneqarnissaa.

Artikeli 17

Inuttut ilivitsuussutsip illersorneqarnissaa

Inuk innarluutilik kinaluunniit pisinnaatitaaffeqarpoq timikkut aamma tarnikkut ilivitsuussutsimi allat assigalugit ataqqineqarnissaanut.

Artikeli 18

Angalasinnaanermut aamma naalagaaffimmi sorlermi innuttaaqataanissamut aalajangiisinnaanermut killilersugaanngitsumik pisinnaatitaaneq

1. Naalagaaffiit peqataasut akuerissavaat inuit innarluutillit kiffaanngissuseqarlutik sumulluunniit angalasinnaanerat, aamma kiffaanngissuseqarlutik sumiluunniit

najugaqarsinnaannerminnut aalajangersinnaanerat aammalu naalagaaffimmi sorlermi innuttaanersatik allat assigalugit aalajangersinnaallugu, ilanngullugu qulakkiigassaralugu inuit innarluutillit:

- a) pisinnaatitaaffeqartut naalagaaffimmi innuttaaqataaffeqalernissamut taassumangalu taarsiisinnaanermut, aammalu innarluuteqarnertik pissutigalugu iluarisarsiortumilluunniit naalagaaffimmut innuttaajunnaarsitaasinnaangitsut,
 - b) innarluuteqarnertik pissutigalugu naalagaaffimmi innuttaaqataaffeqalernissamut, innuttaasinnaanermut aammalu innuttaaqataanermut uppersaatini imaluunniit kinaassutsimut uppersaatini allanik imaluunniit nunasinissamut suliamik ingerlatsinermut tunngassutilinnik atuisinnaanermut periarfissaannik, kiffaangissuseqarlutik angalasinnaanernut pisinnaatitaaffimmik atornissaanut pisariillisaataasunik, arsaagaasinnaanginnerat
 - c) nunamik sumilluunniit qimatsisinnaanermut pisinnaatitaanerat, tassunga ilanngullugu namminneq nunagisaminnik,
 - d) namminersarsiorneq imaluunniit innarluuteqarnerat pissutigalugu namminneq nunagisaminnut tikinnissaannut pisinnaatitaaffiannik piiaaffigineqannginnissaat.
2. Meeqqat innarluutillit inunngornermik kinguninguatigut nalunaarsorneqassapput, aammalu inunngornermiit atserneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqassallutik, innuttaaqataanissamik pisinnaatitaaffeqassallutik, sapinngisamillu angajoqqaamik kikkunerata ilisimanissaanut taakkunanngalu paarineqarnissamut pisinnaatitaaffeqassallutik.

Artikeli 19

Nammineq inuuneqarnissamut pisinnaatitaaffik aamma inuiaqatigiinnut ilaatinneqarneq

Naalagaaffiit peqataasut akuersissutigaat inuit innarluutillit allatulli inuiaqatigiinni inuunissaminnut pisussaaffeqartut assigiinnik qinigassaqlutik aammalu iliuusissanik sunniuteqarluartunik naleqquttunillu aalajangiisussaallutik inuit innarluutillit pisussaaffimmik tassanga tamakkiisumik atuinissamut pisariillisaataasunik aammalu tamakkiisumik ilaalersitsisussanik inuiaqatigiinnullu peqataalersitsisussanik, ilanngullugu kinguliiniittut qulakkeernerisigut:

- a) inuit innarluutillit sumi najugaqarnissaminnik aalajangiisinnaanerat, aammalu sumi kinalu najugaqatigissanerlugu, allat pisarnerat naapertorlugu aamma pisussaaffeqassangitsut najugaqariaatsimi aalajangersimasumi najugaqarnissamut,
- b) inuit innarluutillit angerlarsimaffimmini ikiuutitigut assigiinngitsunik neqeroorfigineqarnissamut periarfissaqartinneqarnissaat aammalu najugarisami ikiorneqarnissamut neqeroorutini allanik, ilanngullugu inuiaqatigiinni peqataanissaq anguniarlugu inuttut ikiorneqarnissamik pisariaqartitat aammattaq inuiaqatigiinnit immikkuulernissaq peernissarluunniit pinaveersaartinniarlugit.

- c) Inuiaqatigiit neqeroorutaat innutaaqataasunullu nalinginnaasumik tamanut iluaqusersuutit inunnik innarluutilinnik tикиneqarsinnaanerata, allat assigalugit aammalu taakkua pisariaqartitaasa isiginiarneqarnissaat.

Artikeli 20 Inuttut nikerarsinnaaneq

Nunat peqataasut iliuusissanik sunniuteqartumik aalajangiissapput qulakkeerisussanik inuit innarluutillit inuttut nikerarsinnaassuseqarnissaannik sapinngisamik annerpaamik kiffaanngissuseqarlutik, ilanngullugu imaaliornikkut:

- a) inuit innarluuteqartut inuttut nikerarsinnaanerata oqilisaaffigineqarneratigut taakkua qinigaat malillugu akilernerqarsinnaasumillu akilimmik,
- b) inuit innarluutillit inuttut nikerarsinnaaneranut atortussatigut ikiorsiinikkut, atortutigut, atortussanik teknologi atorlugu sanaanik pitsaassutsimikkut pitsaasunik aamma assigiinngitsunik, ikiorsiisarnermi- aamma attaveqartarnermi sulisutigut, ilaatigut taakkua akilernerqarsinnaasumik akilersillugit atorneqarsinnasunngortinneqarnerisigut,
- c) inuit innarluutillit inuttut nikerarsinnaanermi pisinnaasassanik aturtinneqarnissaata isumagineqarneratigut, suliamik suliaqarnissamut immikkut ilisimasallit, inunnik innarluutilinnik suliaqarfeqartunik, atorlugit,
- d) inuttut nikerarsinnaanermut atortussatigut ikiuutinik, atortunillu sanasartunut kajumissaarutigineqarneratigut inuit innarluutillit inuttut nikerarsinnaanerannut tunngassuteqartut tamaasa eqqarsaatigisassagaat.

Artikeli 21 Oqaaseqarnissamut- aamma qanoq isumaqarnissamut kiffaanngissuseqarneq aammalu paasissutissinneqartarneq

Naalagaaffiit peqataasut iliuusissanik naleqquttunik tamanik aalajangiissapput qulakkeerisussanik, inuit innarluutillit oqaaseqarnissamut- aamma qanoq isumaqarnissamut kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffimminnik atuisinnaanerannik, tassunga ilanngullugit paasissutissanik allat assigalugit qinnuteqarsinnaaneq, tigusaqarsinnaaneq nassiussaqaarsinnaaneq aamma eqqarsaateqarsinnaaneq aammalu attaveqaqatigiinnernik qanoq ittunik, isumaqatigiissutip artikel 2-ani nassuiarneqarsimasutut nammineerluni aalajangikkaminik, tassunga ilanngullugit:

- a) inunnut amerlanerpaanut paasissutissiineq inunnut innarluutilinnut tunniunneqartassasoq nalunaarusiat tikikkuminartut atorlugit aammalu teknologi, innarluutinut assigiinngitsunut naleqquttoq ikiortigalugu, piffissap naammaginartumik sivirususillip iluani aammalu immikkut aningaasartuutaanngitsumik,

- b) ussersorluni oqaatsit, tapiitsunik satsillugit atuarneqarsinnaasumik allaaseq, naqinnerit allisitat attaveqaqatigeriaatsillu allat aammalu attaveqaatitigut atortut pigineqartut, - periutsit aamma –paasissutissiissutit nammineq aalajangikkat atorlugit pisortat suleqatiginerisigut inunnut innarluutilinnut akuersaartumik paasiuminarsaaneq,
- c) inunnut amerlanerpaanut namminersorlutik sullissisartut kajumissaarlugit, aamma interneti aqqutigalugu, paasissutissiinerit aamma sullissinerit ingerlattaqqullugit allaffissiatigut inunnik innarluutilinnik tikinneqarsinnaasutut,
- d) amerlasuunut tusagassiuutit kajumissaarlugit, ilanngullugit interneti aqqutigalugu nalunaaruteqartartut, tusagassiatik inunnut innarluutilinnut tikikkuminartunngortittassagaat.
- e) Ussersorneq akuersissutigineqassasoq atornerqarneratalu siuarsarneqassasoq.

Artikeli 22

Namminerisamik inuuneqarnerup ataqqineqarnissaa

1. Inuk innarluutilik kinaluunniit sumiluunniit najugaqarlunilu qanoq ittumik ineqariaaseqaralaruni naligiissarsiornermik imaluunniit inatsisinik unioqqutitsinermik tunngavilimmik namminerisamik inooriaaseqarnini imaluunniit ilaqutariinnermi inooriaaseqarnini pissutigalugit imaluunniit allaffigeqatigisartakkani imaluunniit attaveqaqatigisartakkani allat pillugit, imaluunniit ataqqinassutsini tusaamaneqarninilu pillugit inatsisit uniorlugit uparuartorneqaranilu akuleruffigineqartussaangilaq. Inuit innarluutillit pisussaaffeqarput akuleruffigineqarnernut saassunneqarnernullu taamaattunut inatsisitigut illersorneqarnissamik.
2. Naalagaaffiit peqataasut isumagissavaat inunnut, peqqissutsimut aamma piginnaangorsaaqqinnernut paasissutissat inunnut innarluutilinnut tunngasut allat assigalugit isertuullugit suliarineqartarnissaat.

Artikeli 23

Angerlarsimaffiup aamma ilaqutariit ataqqineqarnissaat

1. Inuit innarluutillit pissutsini tamani, aappariinnermut tunngasuni, ilaqutariinnermut tunngasuni, angajoqqaajussutsimut tunngasuni inuttullu pissutsini allanit assigiinngisinneqartarnerat nungusarniarlugu naalagaaffiit peqataasut iliuusissanik sunniuteqarluartunik naleqquttunillu aalajangiissapput, kinguliiniittunik qulakkeerinissaq siunertaralugu:
 - a) Inuit innarluutillit tamarmik ukiumikkut katissinnaangoraangamik katissinnaanermut ilaqutariinnillu pilersitsisinnaanermut pisinnaatitaaffeqarnerata akuerineqarnissaa aappariligassap allanik naqisimaneqarani apeqqusiinertaqanngitsumillu akuersineratigut,

- b) Inuit innarluutillit naqisimaneqaratik aamma akisussaassuseqarlutik qanoq amerlatigisunik meerartaarsinnaanermik taakkualu ukiumikkut qanoq assigiinnginnissaasa ukiuminnullu naleqquttumik paasisutissinneqartarnissaasa akornanni aamma kinguaassiornermut ilaqutariinnilu pilersaarusionermut tunngasunik ilinniartinneqarnissamut pisussaataaaffeqarnerannik akuersineq kiisalu pisinnaatitaaffinnik taakkunannga atuisinnaanermut atortussanik pisariaqartunik paasisutissinneqarnissaat,
- c) Inuit innarluutit, meeqqat ilanngullugit, allat assigalugit kinguaassiorsinnaassutsiminnik pigisaqaannarnissaat.
2. Naalagaaffiit peqataasut inuit innarluutillit angajoqqaajussutsimut, angajoqqaatut oqartussaassutsimut, meeqqanik meerarsivittaarnernut inatsisitigullu tassunga isummanut assingusunut, naalagaaffimmi inatsisini isummat tassunga assingusut pigineqarpata, tunngasut pisinnatitaaffiit aamma akisussaaffik pisassaralugulu pisussaaffiat qulakkiissavaat, kisiannili meeqqamut iluaqutissaq tamatigorluinnaq salliutillugu. Naalagaaffiit peqataasut inuit innarluutillit meeqqanik perorsaasutut pisussaaffimminnik ingerlatsineranni naleqquttumik ikiuisassapput.
 3. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat meeqqat innarluutillit ilaqutariittut inuunermut tunngatillugu assigiimmik pisinnaatitaaffeqarnissaat. Pisinnaatitaaffiit tamakkua piviusunngortinneqarnissaat siunertaralugu aammalu meeqqat innarluutillit toqqortarineqarnissaat, qimanneqarnissaat, paarinerlugaanissaat imaluunniit immikkoortillugit inissinneqarnissaat pinaveersaartinniarlugu, naalagaaffiit peqataasut imminnut pisussaaffilerput meeqqanut innarluutilinnut paasisutissanik, neqeroorutininik aamma ikiorsiissutinik siusissukkut tunniussaqaqartarnissaminnut.
 4. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat meeqqap nammineq piumasaa akimorlugu angajoqqaaminit avissaartinneqannginnissaa, taamaallaalli oqartussat piginnaatitaasut, aalajangiineri inatsisitigut misilinneqareertartut, inatsisit sulinermilu atuuttut tunngavigalugit aalajangerpata, taamatut avissaartitsinissaq meeqqamut iluaqutissaq anguniarlugu pisariaqarluinnartuusoq. Meeraq angajoqqaaminit avissaartinneqanngisaannassaaq, meeqqap imaluunniit angajoqqaavisa arlaat tamarmilluunniit innarluuteqarnerat pissutigalugu,
 5. Naalagaaffiit peqataasut, ilaqutaasut qaninnerpaat meeqqamik innarluutilimmik paarsisinnaanngippata, ilaquttat ungasinnerusut paarsisinnaanerat anguniarlugu iliuuseqassapput, tamannali iluatitsiviunngippat inuiaqatigiinni ilaqutariinnermut assingusunik avatangiisilinni.

Artikeli 24

Ilinniartitaaneq

1. Naalagaaffiit peqataasut inuit innarluuteqartut ilinniagaqarnissamut pisinnaatitaaffeqarnerat akuersissutigaat. Pisinnaatitaaffiup tamatuma assigiinngisitsinertaqanngitsumik assigiinnillu periarfissaqartitsinikkut piviusunngortinneqarnissaa siunertaralugu nunat peqataasut qulakkiissavaat

ilinniartiseriaatsit matumunnga ilaatinneqartut ilinniarnermi qaffasissutsit tamaasa tamatigut ilaatillugit aamalu inuuneq naallugu ilinniartussaaneq ilanngullugit kinguliiniittunik siunnerfeqarnissaq:

- a) anguniassallugu inuup tamakkiisumik ineriartorteqqinneqarnissaata anguniarneqarnissaa taassuma naleqassusiata imminullu naammagisimaarnissaata nassuerutigineqarnera aammalu inuuttut pisinnaatitaaffiit ataqqineqarnerata nukittorsarneqarnissaa, tunngaviatigut kiffaanngissuseqarnikkut pisinnaatitaaffiit aammalu inuttut assigiinngissuteqarsinnaanerit,
 - b) Inuit innarluutillit inuttut, piginnaasamikkut, nutaaliorinnaassutsimikkut, tarnikkut timikkullu piginnaanertik naapertorlugu tamakkiisumik ineriartortinneqarnissaat,
 - c) Inuit innarluutillit inuiaqatigiinni kiffaanngissuseqartuni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataasinnaanerit,
2. Pisinnaatitaaffiup tamatuma piviusunngortinnissaani naalagaaffiit peqatigiit qulakkiissavaat:
- a) inuit innarluutillit innarluuteqarnertik pissutigalugu nalinginnaasumik ilinniartinnut isersinnaanerata ajornartinneqannginnissaa, aammalu meeqqat innarluutillit tunngaviumik ilinniartitaanermut pinngitsoorani ingerlanneqartussamut mattunneqannginnissaat imaluunniit ilinniartinnut alloriarfiusunut innarluuteqarnertik pissutigalugu mattunneqannginnissaat,
 - b) inuit innarluutillit tunngaviumik ilinniartitsinernut aamma ilinniaqqinnernut ingerlaqqittunut qaffasissumik inissisimasunut inuiaqatigiinni najugaqarfigisaminni allat assigalugit peqataatinneqartarnissaannut peqataatinneqarsinnaanerit,
 - c) Inuit ataasiakkaat pisariaqartitsinerat naapertorlugu naammaginartumik naleqqussaasoqartarnissaa,
 - d) Inuit innarluutillit nalinginnaasumik ilinniartinnut pisariaqarnera naapertorlugu ikiorneqartarnissaat sunniuteqarluartumik ilinniartinnut ilinniarnertat oqilisaakkumallugu,
 - e) Sunniuteqarluartumik ataasiakkaat ikiorsiissutinik iliuuseqarfigineqartarnissaat avatangiisini, sapinngisamik ilinniagartuussutsikkut aamma isumaginninnikkut tamatigut peqataatinneqartitsinermik anguniagaqartunut, ikiorsiissutitigut iliuuseqartarneq.
3. Inuit innarluutillit inuiaqatigiinni allatulli innuttaaqataasutut tamakkiisumik ilinniartitaanikkut aaqqissuussaaneermut aammalu allat assigalugit inuiaqatigiinnut isumaginninnikkullu inerissimasunut ilaanerminnik peqataanerminnik paasinninnerat oqinneruleqqullugu naalagaaffiit peqataasut periarfissiissapput. Tamatumunnga siunertalimmik naalagaaffiit peqataasut iliuusissamik naleqquttunik aalajangiissapput, tassunga ilanngullugit:

- a) Naqinnernik satserlugit atuarneqarsinnaasunik allattariaatsimik, allariaatsinik allanik, attaveqaqatigiinnerup iluani atorneqarsinnaasunik allanik, - atortussanik, -angissutsinik, -aammalu ilisimatitsissuteqarnikkut allannguisinnaanernillu piginnaasaqarfiinnik siuarsaaneq aammalu taamaaqatinit siunnersuisartunillu ikiuisarnerup siuarsarneqarnissaanik, siuarsaaneq,
 - b) ussersorluni oqaatsit ilinniarneqarnerata siuarsarneqarnera aammalu tusilartut silarsuaata oqaatsitigut kinaassusaannik ilisimasarnerup siuarsarneqarnissaa,
 - c) qulakkiissallugu, tappiitsunik, tusilartunik imaluunniit inunnik ataatsikkut tusilarlutillu tappiitsunik, pingaartumik meeqqanut, atuartinneqarnissaat oqaatsit attaveqaqatigeeriaatsit aammalu attaveqaqatigiissutit ataasiakkaanut naleqqunnerpaat atorlugit aammalu avatangiisini annerpaamik atuakkatigut aammalu isumaginninnikkut ineriartoqqinnissamut periarfissiisuni ingerlanneqartumik.
4. Taassuma pisinnaatitaaffiup piviusunngortsinnissaannut naalagaaffiit peqataasut ilinniartitsisunut suliffeqartitanut, ilanngullugit ilinniartitsisut nammineq innarluutillit, ussersornerluni aamma/imlt. oqaatsinut satserlugit atuartarissat atornissaannut piginnaasalinnut aammalu suliamik ilinniagallit sulisullu, ilinniartitsinermi qaffasissutitigut tamanut sulialinnut, ikiuutitut iliuusissanik naleqquttunik aalajangersaassapput, Taassuma ilinniartitsinerup imarissavai innarluutilinnik ilisimalersitsineq aammalu attaveqaqatigeeriaatsit, - tamatumunnga atortussanik aamma – ilusissaannik kiisalu ilinniartitsinermi periutsinik aamma – atortussanik inunnut innarluutilinnut tapersersuutit.
 5. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat, inuit innarluutillit ilinniartitaanernut ingerlaqqiffiusunut nalinginnaasunut, inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernut, inersimasunik ilinniartitaanernut aammalu inuuneq naallugu ilinniarfinnut immikkoortitsinertaqanngitsumik, allat assigalugit peqataasinnaanerat. Tamanna siunertaralugu naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat, inuit innarluutillit naammaginantumik tamatumunnga naleqqussaavigineqarnissaat.

Artikeli 25

Peqqinnissaq

Naalagaaffiit peqatigiit akuersissutigaa, inuit innarluutillit peqqissutsikkut anguneqarsinnaasumik inissisimanermi annerpaamik inissisimasuunissaat, innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinertaqanngitsumik. Naalagaaffiit peqataasut iliuusissanik naleqquttunik tamanik aalajangiissapput qulakkeerumallugu inuit innarluutillit peqqissutsikkut sulissunneqarnissamut suaassutsimut tunngasunik, ilanngullugu peqqissutsimut piginnaanngorsaqqinneqarnermut tunngasut, isiginiarlugit periarfissaqarnissaat. Naalagaaffiit peqataasut annertunerusumik pingaarnerutissavaat:

- a) inuit innarluutillit peqqinnissamut tunngasunik – aamma aqqissuussinernik, allanut neqeroorutigineqartartut assigalugit, neqeroorfigineqartarnissaat akeqanngitsumik imaluunniit akilerneqarsinnaasunik akilinnik, neqerooruteqartarnissaq, ilanngullugit

kinguaassiutitigut aamma kinguaassiorsinnaanermut aammalu nalinginnaasumik inuit peqqissuunissaannik neqeroorutit peqqissutsimut tunngasut,

- b) peqqissutsimut tunngasunik sullissinissaq, immikkut ittumik inuit innarluutillit innarluuteqarnertik pissutigalugu atorfissaqartitaannik, tamatumunnga naleqquttuusimappat siusissukkut sulissutiginninnikkut aamma akulerunnikkut aammalu innarluuteqareernerup saniatigut innarluuteqaqqilinnginnissaq siunertaralugu pinaveersaartitsinissaq,
- c) peqqissutsimut tunngatillugu sullissinerit tamakkua ingerlanneqartarnissaat sapinngisamik sumiiffimmi inuiaqatigiit, aamma nunaqarfiit sapinngisaq naapertorlugu qanitaanni,
- d) piumasarissallugu, peqqinnissaqarfimmi ilinniagaqarsimallutik sulisut inunnik innarluutilinnik sullissisissanut pitsassutsimikkut allanut sullissisarnermik assinganik pitsaassusilimmik, aamma sullitat namminneq piumassutsiminnik akuerisaannillu tunngavilimmik suliaqarnerminni, ilinniagaqarsimanertik aqutigalugu pisortat ingerlataannik aamma namminersorlutik peqqissutsip iluani suliaqarnerminni ileqqorissarnissamut tamanut atugassiat ilisimaneqarnerisa siaruarnerneqarnerisigut, taamaaliornikkut ilaatigut inuit pisinnaatitaaffiinik ilisimasaqarneq, ataqqinassuseqarneq aama nammineersinnaassuseq inuillu innarluutillit pisariaqartitaat annertunerusumik ilisimaneqaleqqullugit,
- e) inuit innarluutillit napparsimalernissamut sillimmasiinerni aamma imminut inuttut sillimmasiinerni, eqqortuliornikkut aamma naammaginatunik piumasaqaateqarnikkut neqeroorutigineqartussanik, sillimmasiissutit taamaattut naalagaaffimmi inatsisitigut ajornartitaanngikkaangata, assigiinngisinneqarnerisa inerteqqutiginnissaq,
- f) peqqinnissakkut isumagineqarnissap imaluunniit peqqissutsikkut sullinneqarnissap imaluunniit nerisassanik imigassanillu assigiinngisitsinermik tunngavilimmik itigartitsissutigineqarnerata pinaveersartitsissutigineqarnissaa.

Artikeli 26

Piginnaanngorsarneq aamma piginnaanngorsaqqinneq

1. Naalagaaffiit peqataasut, peqatigisaminnik ikiorneqarlutik, iliuusissanik sunniuteqarluartunik naleqquttunillu aalajangersaassapput, inuit innarluutillit periarfissaqartikkumallugit annerpaamik kiffaanngissuseqarnermik, timikkut, tarnikkut, isumaginninnikkut aamma piginnaasamikkut ingerlatsisinnaanerat aammalu inuunerup imarisaanut tamanut tamakkiisumik peqataatinneqarlutillu peqataanissaat. Tamanna siunertaralugu naalagaaffiit peqataasut piginnaanngorsaanermik- aamma piginnaanngorsaqqiinermik neqeroorutit –aaqqissuussinerillu, pingaarnerutillugit peqqissutsip iluani, sammisassaqarnermi aamma isumaginninnerup iluani aaqqissuutissavaat, taamaalilluni neqeroorutit aamma aaqqissuussinerit:

- a) aallartinneqartassapput sapinngisamik innarluuteqalernermi siusinnerpaamik aammalu tunngavigineqassallutik ataasiakkaat immikkut pisariaqartitaat aammalu piginnaasatigut nukittuffii,
 - b) inuiaqatigiit iluanni susassaqaqfinni tamani inuiaqatigiinnut peqataanissaasa peqataatinneqarnissaasalu tapersersorneqarnerat, nammineq piumassuseq naapertorlugu inunnit innarluutilinnit atorneqarsinnaatillugit sapinngisamik najugaannut, nunaqaqarfinnullu qanittumi.
2. Inuit suliamut ilinniarsimasut, piginnaanngorsaaneramik- aamma piginnaanngorsaqqiineramik neqeroorutiniq suliallit, tunngaviumik ilinniartitaasarnerata ilinniarteqqinneqartarneratalu siuarsarneqarnissaat.
3. Naalagaaffiit peqataasut atortussatigut ikiuutiniq aamma teknologiikkut ikiuutiniq , inunnit innarluutilinnit atorneqartussatut ilusiligaasunik, piginnaanngorsaanermut- aamma piginnaanngorsaqqinnermut atorneqartussatut sanaanik, pigisaqartoqarnerata aamma ilisimasaqarfigineqarnissaata siuarsassavaa.

Artikeli 27

Suliaqarneq suliamillu ingerlatsineq

1. Naalagaaffiit peqataasut inuit innarluutillit allat assigalugit suliffeqarnissaminnut pisinnaatitaaffiat akuersissutigaat, tamatumunngalu ilaavoq suliamik ingerlataqarnikkut, nammineerlutik suunissaanik aalajangikkamikkut, imminut inuutinnissaq imaluunniit suliffimmik nammineerluni sumik avatangiiseqarnissaanik toqqaanermikkut, inunnut innarluuteqartunut ammasumi, peqataatitsisumi aammalu pissarsiarineqarsinnaasumik ingerlataqarnermikkut. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat piviusunngortinnissaalu siuarsarlugu suliffeqarnissamut pisinnaatitaaffik, aammalu inunnut suliaminnut atatillugu innarluuteqalersimasunut, alloriartitsinikkut aammalu inatsisit aqutigalugit, ilaatigut makkununnga:
 - a) pissutsinut tamanut, suliffinnut assigiinngitsunut tamanut, aamma atorfinitsitsiniarnernut, atorfinitsitsinernut, suliffeqartuaannarnissamut, atorfimmi qaffakkiartornernut tunngatillugu innarluuteqarneq pillugu assigiinngisitsinerit inerteqqutigineqarnerisigut aamma qulakkeerinnikkut suliffinnut tunngasut qulakkeerneqarnissaat peqqinnartuunissaallu,
 - b) inuit innarluutillit suliffeqarfimmi atukkatigut eqqortuliorfigineqarnissaasa pitsaasuunissamillu pineqarnissaminnut pisinnaatitaaffiata illersorneqarneratigut, ilanngullugit periarfissat, suliami assigiimmik naleqassusilimmi aningaasarsiat assigiissuunissaat aammalu suliffimmi pissutsit peqqissuunissaasa qulakkeernerisigut, ilanngullugu akornusersorneqannginnissamik illersugaaneq, aammalu maalaaruteqarnikkut illersorneqarsinnaatitaaneq.
 - c) Qulakkeerinninnikkut, inuit innarluutillit sulisutut- aamma sulisut peqatigiiffianni pisinnaatitaaffinnik allat assigalugit atuisinnaaneramik,

- d) Inuit innarluutit periarfissaqalersillugit teknikkikkut nalinginnaasunik aamma suliamut tunngatillugu ilitsersuinikkut aqqissuussinernut, aamma suliffimmik innersuussinernut aqqissuussinernut aammalu inuussutissarsiummik ilinniarnernut aamma ilinniaqqinnermut,
- e) Inuit innarluutillit suliaqarnissamut periarfissaasa aamma suliffimmi qaffakkiartornissamut periarfissaasa siuarsarneqarneratigut aammalu suliassamik ujarlernermi, suliffittaarnissami, suliffimmik tigumminiinnarnissami aammalu sulileqqinnissasa siuarsarneqarneratigut,
- f) Namminersorluni ingerlatamik suliniuteqarnissamut, aallarnisaanissamut, suliffiit suleqatigiiffiusut ineriartortinnissaannut kiisalu nammineerluni suliffiuteqalernissamut periarfissat siuarsarneqarnerisigut,
- g) Inuit innarluutillit pisortat suliffiutaanni atorfinitsittarnerisigut,
- h) Inuit innarluutillit namminersortuni suliffissaqarnissaasa siuarsarneratigut politikki iliuutsillu assigiinngitsut aqqutigalugit, imaqarsinnaasut immikkut iliorfiginninnernik ajunngitsumik siunertalinnik, qiimmassaatitut aqqissuussinernik aammalu iliuusissanik allanik,
- i) Suliffeqarfinni inuit innarluutillit naammaginartumik annertussusilimmik naleqqussaaffigineqarnerisigut,
- j) Suliffeqarfinni nalinginnaasuni inuit innarluutillit inuussutissarsiutitigut misilittagaasa siuarsarneqarnerisigut,
- k) Inunnut innarluutilinnut inuussutissarsiutitigut aqqissuussinerit aama suliap tungaatigut piginnaangorsaqqinneqarnerit, suliamik tigummisaqaannartarnerit aammalu suliffinnut uteqqissinnaanerit siuarsarneqarnerisigut,
- 2. Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat inuit innarluutillit inussiaatigineqannginnissaat aamma sullisitap ilunnginnissaat aammalu allat assigalugit pinngitsaalillugit- imaluunniit pisussaatitaaffilernerisigut sulisinneqannginnissaat illersussavaat.

Artikeli 28

Naammattumik inuussutissaqarneq aamma isumagininnikkut toqqissisimasuuneq

1. Naalagaaffiit peqataasut akuersissutigaat, inuit innarluutillit imminerminnut ilaqtamminnullu naammattumik inuussutissaqarnermut pisinnaatitaaffeqartut, ilanngullugit naleqquttumik inuussutissat, atisassat aamma ineqarneq aamma inuunerminni atukkamikkut pitsaaneruleriartortuarnissaat, aammalu naleqquttumik

qulakkeeruteqassallutik pisinnaatitaaffiup tamatuma piviusunngortinneqarnissaata piaarnerusumik pinissaanut innarluuteqarnertik pissutigalugu immikkoortinneqaratik.

2. Naalagaaffiit peqataasut akuersissutigaat, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffigigaat isumaginninnikkut toqqissisimasuunissaq aamma pisinnaatitaanermik matuminnga atuisinnaasut innarluuteqarnertik pissutigalugu immikkoortinneqaratik aammattaaq suliniuteqassallutik pisinnaatitaaffiup tamatuma piviusunngortinnissaanut siuarsaataasumik, ilanngullugit makkununga iliuusissanik aalajangiineq:
 - a) inuit innarluutillit allatulli imermik minguitsumik pilersorneqarnissaminut periarfissaqarnissaannut qulakkeerinissaq aammalu innarluutilinnut-tunngasunik pisariaqartinneqartunik naammaginartumik neqeroorfigineqarnissaasa, atortussaqaartinneqarnissaasa allatigullu akisunngitsunik ikiorserneqarnissaasa qulakkeerivigineqarnissaat,
 - b) qulakkeerisussanik inuit innarluutillit, pingaartumik arnat niviarsiaqqallu aamma innarluutillit utoqqaanerit isumaginninnikkut toqqissisimasuunissamik piitsuunerullu akiorniarneqarneranut aaqqissuussinernik atuinissamut periarfissaqarnerannik,
 - c) qulakkeerisussanik inuit innarluutillit taakkualu ilaqutaasa, piitsuunermik atugaqarlutik inuusut, innarluuteqarnermut tunngassuteqartunik aningaasartuutiminnut pisortanit ikiorneqarnissaminut periarfissaqaartinneqarnerat, ilanngullugit ilinniartitaaneq, siunnersorneqarneq, aningaasatigut ikiorserneqarneq aamma oqilisaassilluni sullinneqarneq,
 - d) qulakkeerisussamik inuit innarluutillit pisortanit aaqqissuussinikkut tapersersorneqartuni inissiani ineqarsinnaanerannik,
 - e) qulakkeerisussamik inuit innarluutillit allat pineqartarnerata assinganik utoqqalinersiaqarsinnaanerannik –aaqqissuussiffigineqarsinnaanerannik.

Artikeli 29

Politikkikkut aamma nalinginnaasumik inuunerup peqataaffigineri

Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat inuit innarluutillit politikkikkut pisinnaatitaaffeqarnerat aammalu allat assigalugit tamakkuninnga atuisinnaanerminnut periarfissaqarnissaat aammalu iminnut pisussaaffilerlutik:

- a) qulakkeerininnissaminut inuit innarluutillit sunniuteqarluartumik tamakkiisumillu, toqqaannartumik imaluunniit kiffaanngissuseqarnikkut qinikkat aqqutigalugit, allat assigalugit, politikkikkut aammaat nalinginnaasumik inuunerup peqataasinnaanerannik, ilanngullugit inuit innarluutillit pisinnaatitaaffeqarnissaat qinersinerni taasisinnaanermut periarfissaqaartinneqarnerat aamma qinerneqarsinnaanerminnut, ilaatigut imaaliornikkut:

i) qulakkeerinninnikkut, taasinerit ingerlaneqarnerisa, init taasiviit aamma qinersinermut atortut, naleqquttumik aamma ajornanngitsumik paasineqarsinnaasumillu aammalu atoruminartumik inissinneqarnissaannik,

ii) qinersinerni aamma inunnik taasisitsinerni inuit innarluutillit pinngitsaalineqaratik isertuullugulu taasisinnaanerisa aamma qinersinerni qinigassanngortissinnaanerisa, sunniuteqarluartumik suliassamik ingerlatsisinnaanerisa aammalu pisortat ingerlatsiviini pisortatigut suliassanik tamanik ingerlatsisinnaanerisa illersorneqarneratigut, tassami taamaaliornikkut ajornannginnerulissammat pisariaqartillugu teknologiikkut ikiuutinik aamma teknologimik nutaamik atuisinnaanerit,

iii) qulakkeerlugu inuit innarluutillit piumassutsiminnik kiffaanngissuseqarlutik ersersitsinnaanerit, tamannalu siunertaralugu akueralugu pisariaqassappat inummik namminneq toqqaanermikkut taasinissaminnut ikiorneqarsinnaanerit,

b) inuit innarluutillit sunniuteqarluartumik tamakkiisumillu allat assigalugit aamma immikkoortitsinertaqanngitsumik pisortani suliassaqaqarfinni peqataasinnaaneranni avatangiisit pimoorullugit siuarsarneqarneqarnerisigut, aammalu pisortani suliassaqaqarfinni peqataasinnaanerisa siuarsarneqarnerisigut, ilanngullugit:

j) naalagaaffiit ingerlatarinngisaanni kattuffissuarni aamma peqatigiiffinni, nunami politikikkullu pissutsinik sammisaqartuni, aammalu politikikkut suleqatigiiffiit suliaanni ingerlanneqarneranilu peqataaneq,

ii) inunnut innarluutilinnut kattuffissuarnik pilersitsinerit taakkunanilu peqataaneq siunertaralugu inuit innarluutillit nunarsuarmi, nunami najugarisami, nunap immikkoortuini illoqarfiullu najugarisap iluani, sinniisuuffiginissaat.

Artikeli 30

Kulturikkut inuunerup peqataaffiginera, neqeroorutit nutaanik isumassarsiffiusinnaasut, sunngiffimmi sammisassat aamma timersorneq

1. Naalagaaffiit peqataasut akuersissutigaat inuit innarluutillit allat assigalugit kulturikkut inuunermut peqataasinnaanerit aamma naammaginartumik iliuusissanik tamanik aalajangiisallutik kinguliiniittut qulakkeerumallugit:

a) kulturimut tunngasunik atuaruminartunik pissarsisinnaanerit,

b) fjernsynikkut aallakaatitassianik, filminik, isiginnaartitsisarfinnut aammalu kulturikkut suliniutinut allanut tikikkuminartunik atuisinnaanerit,

c) Kulturikkut tunngasut aaqqissuussinernut aamma neqeroorutinut, soorlu isiginnaartitsisarfinnut, katersugaasivinnut, filmertarfinnut, atuagaateqarfinnut aamma takornariaqarnikkut neqeroorutinut ornigunnissaminnut periarfissaqarsinnaanerit, aammalu sapinngisamik eqqaassutissianut naalagaaffimmullu kulturikkut pingaarutilinnut ornigussinnaaneq,

2. Naalagaaffiit peqataasut iliuusissanik naleqquttunik aalajangersaassapput inuit innarluutillit isumassarsiorsinnaanermikkut, eqqumiitsuliorsinnaanikkut pisinnaasaasa aammalu silassorissutsikkut piginnaasaasa ineriartorteqqinnissaat atorluarsinnaanerilu periarfissikkumallugit, taakkununngaannaq iluaqutaasussaannngitsumik, kisiannili aamma inuiaqatigiinnut pisuunnguallaataasussamik.
3. Naalagaaffiit peqataasut naalagaaffiit innuttanut pisussaaffii naapertorlugit naammaginartumik iliuuseqassapput qulakkeerumallugu atortussatigut ersinngitsutigut pisinnaatitaaffiit illersorneqarnissaat pillugit inatsisip naleqqutinngitsumik imaluunniit assigiinngisitsinikkut inuit innarluutillit kulturikkut atortussanik pissarsisinnaanerannik killiliinissaat.
4. Inuit innarluutillit allat assigalugit immikkut ittumik kulturikkut aamma oqaatsitigut kinaassutsimik akuerineqarnissaat piginnaatitaaffigaat, ilanngullugit ussersorluni oqaatsit aamma tusilartut kulturiat.
5. Inuit innarluutillit allat assigalugit isumassarsioqqjissinnaanermut neqeroorutinut aammalu sunngiffimmi- timersornikkullu suliniutinut peqataasinnaanerit siunertaralugu nunat peqataasut makkununga iliuusissanik aalajangiissapput:
 - a) inuit innarluutillit sapinngisamik annertunerpaakkut nalinginnaasumik timersornernut, qaffasissutsinilu assigiinngitsuni peqataanissaannik kaammattuutit siuarsaanerillu,
 - b) qulakkeerinnittussanik, inuit innarluutillit periarfissaqarnissaannik timersuutinut innarluutilinnit sammineqarsinnaasunik aaqjissuussinernik, ineriartortitsinernik peqataasarnissanillu aamma nutaaliornernik inuit innarluutillit allat assigalugit ilitsersuunneqartarnissaannik, sungiusartarnissaannik aammalu atortussaqaarnissaannik periarfissaqarnissaat siunertaralugu,
 - c) qulakkeerinnittussamik inuit innarluutillit timersortarfinnut, nutaaliorfiusinnaasunut aammalu takornarissanik orninneqartartunut ornigunnissaminnut periarfissaqarnissaat,
 - d) qulakkeerinnittussamik, meeqqat innarluutillit meeqqat allat assigalugit pinnguarnernut, nutaaliornissamik neqeroorutinut aamma sunngiffimmi- timersornikkullu sammisassanut, peqataasinnaanerminnut periarfissaqarnissaat, ilanngullugu atuarfiit ingerlanneqarneranni sammisassat,
 - f) qulakkeerinnittussamik, inuit innarluutillit nutaaliornissamut neqerooruteqarnermi aqjissuisartunut ornigunnissamut aammalu takornariaqarnermi, sunngiffimmi- aamma timersornikkut aaqjissuussinernut.

Artikeli 31

Kisitsisitigut takussutissiat aamma Paasissutissanik katersineq

1. Naalagaaffiit peqataasut paasissutissanik katersinissaminnut imminnut pisussaattippot, ilanngullugit kisitsisitigut paasissutissat aamma ilisimatusarnermut tunngatillugu paasissutissat, taamaaliornikkut politikikkisanik oqaasertaliinissaq suliaqarnissarlu

naammassiumallugit. Paasissutissanik katersineq aamma taakkunannga nutarteriuarnissami tunngavigineqassapput:

- a) illersuutitut atortut inatsisitigut aalajangikkat eqquutsinneqarnissaat, ilanngullugit paasissutissat illersorneqarnissaannut inatsisit, paasissutissat isertuussamik suliarineqartarnerannik qulakkeerisussat aammalu inuit innarluutillit namminerisaminnik inuuneqarnerannik ataqqinnineq,
 - b) inuit pisinnaatitaaffiisa illersugaaneranni assigiimmik atugassat nunarsuarmioqatigiinnik akuerisat aamma kiffaanngissuseqarnermi tunngaviumik pisinnaatitaaffinnik aamma kisitsisitigut paasissutissanik katersinermi ileqqorissaarnissamut periutsitut pisussaaffiit eqquutsinneqarnissaat.
2. Tamanna naleqquttuuppat, paasissutissat, artikel-i manna malillugu katersorneqartut, immikkoortiterneqassapput aammalu naalagaaffiit peqataasut isumaqatigiissut manna malillugu pisussaaffimminnik eqqortitsinerata nalilersorneqarnerani atorneqassallutik aammalu atorneqassallutik inuit innarluutillit pisinnaatitaaffimminnik atuineranni akornuteqartarnerisa sumiiffissiniarneranni.
 3. Naalagaaffiit peqataasut kisitsisitigut paasissutissat tamakkua siammarterneqarnissaat akisussaaffigissavaat qulakkiissallugulu tamakkua inunnik innarluutilinnik allanillu pissarsiarineqarsinnaanerat.

Artikeli 32 **Nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinneq**

1. Nunat peqataasut nunarsuarmioqatigiit suleqatigiinnissaat akuersissutigaat aammalu isumaqatigiissummi matumani siunertap piviusunngortinneqarnissaata anguniarneranut suliniutinut aammalu naalagaaffiit marluk arlallilluunniit akornanni iliuusissat tassunga sunniuteqarluartut aalajangiiffiginissaannut pisussaaffilerlutik, suleqatigalugit nunarsuarmioqatigiinni, naalagaaffinnilu ataasiakkaani kattuffissuit nalinginnaasumillu inuiaqatigiit, pingaartumik inuit innarluutillit kattuffissui. Suliniutit tamakkua imarisinnaavaat kinguliiniittut:
 - a) Nunarsuarmit suleqatigiinnissaannik, ilanngullugit nunarsuaq tamakkerlugu siuarsaanermut tunngatillugu programmit, inunnik innarluutilinnik ilanngussisut taakkunanngalu pissarsiarineqarsinnaasut, qulakkeerneqarnerat,
 - b) naammassisaqarsinnaasutsip oqilisaaffigineqarnera ineriartortinneqarneralu, ilanngullugit paasissutissanik, misilittakkanik, ilinniartitaanermut programminik aamma suleriutsinik tunniusseqatigiittarneq paasissutissiisarnerlu,
 - c) ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerup oqilisarneqarnera aammalu ilisimatuussutsikkut teknikkikkullu ilisimasanik pissarsisinnaaneq,

- d) teknikkikkut aamma aningaasatigut ikiorsiiffigineqarnissaata isumagineqarnera, tamanna naleqqussorinarpat, ilanngullugit teknologimik aamma teknologi atorlugu atortussatigut ikiuutinik atuinissap avitseqatigiissinnaanerullu ajornannginnerulersinneqarnerat aammalu teknologimik nuussinikkut.
3. Artikelimi tassani aalajangersakkat samminngilaat naalagaaffiit peqataasut ataasiakkaat isumaqatigiissut manna malillugu naalagaaffiit pisussaaffinnik naammassinninnissamut pisussaaffiliineq.

Artikeli 33

Nunatta iluani naammassisassat aamma alapernaarsuineq

1. Naalagaaffiit peqataasut aaqqissuussaanertik malillugu ataatsimik imaluunniit arlalinnik isumaqatigiissutip matuma naammassineqarnissaanut qitiusumik allaffimmini ataaveqarfissanik pilersitsinissartik imlt. toqqaanissartik, immikkoortortaqrartit assigiinngitsut akornanni akimortumik aamma qaffasissutsimikkut assigiinngitsunik sulianik ataqatigiissaarisussanik,
2. Naalagaaffiit peqataasut naalagaaffinni ataasiakkaani inatsisitigut allaffissornikkullu aaqqissuussinertik malillugu kiffaanngissusilimmik suliassaqrartitsik ataaseq imlt. arlallit attatiinnassavaat, toqqassavaat imaluunniit sinaakkusissavaat, isumaqatigiissutip matuma naammassineqarnissaata siuarsarneqarnissaata illersorneqarnissaa nakkutigineqarnissaalu siunertaralugit. Suliassaqrartimmik taamaattumik toqqaanermi imaluunniit pilersitsinermi naalagaaffiit peqataasut isiginiassavaat nunarsuarmioqatigiit inuit pisinnaatitaaffi pillugit suliffeqrartisa killiffianni periutsit atorneqrartut.
3. Inuinnartut inuiaqatigiit, pingaartumik inuit innarluutillit aamma kattuffissuit taakkununga sinniisuusut, nakkutillinerup ingerlanneqarnerani tamakkiisumik ilaatinneqarlutillu peqataatinneqassapput.

Artikeli 34

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit komité

1. Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit komitémik pilersitsisoqassaaq (kinguliini "komité-mik) taagorneqartussaq), suliassanik kinguliiniittunik suliqaartussamik:
2. Piffissami isumaqatigiissutip atuutilerfianiit komité ilaasortaqaassaaq immikkut ilisimasalinnik 12-inik. Nunat atortuulersitsinissamut akuersaareersut saniatigut nunat 60-it isumaqatigiissutip atortuulersinnissaa akuersaarpasuk komitémut ilaasortat arfinilinnik ilaneqassapput, taamaalilluni ilaasortat amerlanerpaaffeqalerlutik 18-inik.
3. Komitémi ilaasortat inuttut piginnaasaqarnertik malillugu sulissapput aammalu ileqqorissaarnikkut pitsaasumik isigineqassalluni, aammalu isumaqatigiissummi suliassaqrartimmik pineqartumik sulianut ilisimasalittut misilittagalittullu

akuerineqarsimassalluni. Naalagaaffiit peqataasut qinigassanik inassuteqarnerminni kaammattorneqarput isumaqatigiissummi artikel 4-mi, stk. 3 isiginiarluaqqullugu.

4. Komitémut ilaasortat qinerneqartassapput naalagaaffinnit peqataasunik, tassami naammaginartumik isiginiarneqartussaammata nunat sumi inissisimanerannut naleqquttumik agguataarineq, kultureqariaatsit assigiinngitsut ilaasortaateqarnissaat, Aammalu inatsisitigut aaqqissuussaanerit pingaarnerpaat, suaassutsikkut naligiissumik sinniisoqarnissaq aamma innarluutilinnik immikkut ilisimasalinnik peqataasoqarnissaa.
5. Komitémut ilaasortat qinerneqassapput isertortumik taasinikkut, inuit naalagaaffiit peqataasut ataatsimiittarnerini naalagaaffinni peqataasuni innuttaasut akornanni qinigassanngortitatut toqqarneqarsimasut allattorsimaffiat tunngavigalugu. Ataatsimiinnerni tamakkunani, aalajangiisinnaassuseqartuni, naalagaaffiit peqataasut marlunnik pingajorarterutaannik peqataaffigineqartuni, komitémut ilaasortatut qinerneqassapput inuit amerlanerpaanik taaneqartut aammalu naalagaaffinnut peqataasunut sinniisut amerlanerussuteqarluartut qinersineranni amerlanerussuteqarluartut.
6. Qinersineq siulleg ingerlanneqassaaq isumaqatigiissutip matuma atuutilerneraniit kingusinnerpaamik qaammatit arfinillit qaangiutinnginneranni. Qinersisoqarnissaa tamatigut minnerpaamik qaammatinik sisamanik sioqqullugu Naalagaaffiit Peqatigiifiit generalsekretæriata naalagaaffiit peqataasut allakkatigut kaammattortassavai qaammatit marluk qaangiutsinnagit qinigassanngortitaminnik innersuussuteqaqqullugit. Tamatuma kingorna generalsekretærip suliarisassavai inuit naalagaaffinnit peqataasunit qinigassanngortitatut innersuussutigineqartut tamarmik naqinnertigut tulleriiarlugit allattorneqartarnissaat, taakkualu isumaqatigiissummi naalagaaffinnut peqataasunut nassiunneqartarnissaat.
7. Komitémut ilaasortat ukiuni sisamani atasartussatut qinerneqartassapput. Ataasiarlutik qinigaqqissinnaapput. Ilaasortalli arfinillit, qinersinermi siullermi qinigaasut, qinigaaffiat naassaaq ukiut marluk ingerlareerneranni; qinersineq siulleg naammassineqarniariarpat ilaasortat taakku aqqi toqqarneqassapput makitsinikkut, siulittaasumik ataatsimiinnermi stk. 5-mi taaneqartumi ingerlanneqartukkut.
8. Komitémut ilaasortassanik taakkunannga arfinilinnik qinersineq ingerlanneqassaaq artikelimi uani aalajangersakkat atuuttut tunngavigalugit nalinginnaasumik qinersinermut atatillugu.
9. Komitémut ilaasortaq toquppat, suliamik taamaatitsippat imaluunniit pineqartoq allamik pissuteqarluni suliaminik ingerlateqqissinnaajunnaarluni nalunaaruteqarpat, taava naalagaaffiup peqataasup, ilaasortamik innersuussuteqarsimasup, suliamik ilisimasaqarluartoq alla, artikelimi matumani aalajangersakkani tassunga attuumassuteqartuni piginnaasanik aamma piumasaqaatinik naammassinnittoq, qinersiviup sinnerani ilaasortassatut toqqassavaa.
10. Komitép qanoq suleriuseqarnissani nammineerluni aalajangissavaa.

11. Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæria komitémut pisariaqartitsineq naapertorlugu sulisunik aamma atortussanik allanik atugassiissaaq, taamaalilluni isumaqatigiissut manna naapertorlugu suliassiissutinik komité sunniuteqarluartumik suliaqartaqqullugu, tamannalu pillugu ataatsimiinnermut siullermut aggersaassalluni.
12. Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimeersuartitsinerata akuerisaanik, komitémut ilaasortat, pilersinneqarsimasut isumaqatigiissut manna tunngavigalugu, akissarsiaqartinneqassapput Naalagaaffiit Peqatigiit aningaasaataannik akilerneqartartunik, atugassarititat piumasaqaatillu, ataatsimeersuarnermi aalajangerneqarsimasut malillugit, isiginiarlugit isumaqatigiissummi akisussaaffiit pingaaruteqarneri.
13. Komitémut ilaasortat piumasaqaatigaat atortussatigut, immikkut pisinnaatitaanertigut aammalu illersugaanikkut Naalagaaffiit Peqatigiit sinnerlugit immikkut suliaqarlutik immikkut ilisimasalittut aallartitanut atugassarititaasut, aalajangersarneqarsimasut Naalagaaffiit Peqatigiit pisinnaatitaaffiinut illersugaanerannullu isumaqatigiissutit tunngasut pillugit immikkoortumi.

Artikeli 35

Naalagaaffinnit peqataasunit nalunaarusiat

1. Naalagaaffiit peqataasut tamarmik immikkut ataasiakkaarlutik Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriat aqutigalugu imminnut pisussaattippat isumaqatigiissummi matumani pisussaaffimmik naammassiniarneranni sunik aalajangiisimanertik pillugu sukumiisumik nalunaarusiornissamat aamma tamatumunnga tunngatillugu siuariaatsit suusimanersut, naalagaaffimmu peqataasumut tassunga isumaqatigiissutip atuutilerneraniit ukiut marluk qaangiutsinnagit.
2. Tamatuma kingorna naalagaaffiit peqataasut minnerpaamik ukiut sisamassaata tamaasa nalunaarusiortassapput aammalu nalunaarusioqqittassallutik tamatumunnga komité piumasaqaraangat.
3. Nalunaarusiat qanoq imaqaarnissaannut komité najoqqutassanik aalajangersaasinnaavoq.
4. Naalagaaffik peqataasoq, siullermeerutaasumik annertuumik imalimmik komitémut tunniussaqaareersimaguni, nalunaarusiamini tulluuttuni paasissutissat siusinnerusukkut tunniussimasani uteqqillugit paasissutissiissutigisariaqanngilai. Komitémut nalunaarusiornermut tunngatillugu naalagaaffiit peqataasut kaammattorneqarput tamatumunnga ammasumik aamma kikkunnilluunniit malinnaavigineqarsinnaasumik suliaqartarnissaannik aammalu isumaqatigiissutip artikel 4-ani, imm. 3-p aalajangersagartaanik eqqarsaatiginnilluartaqqullugit.
5. Nalunaarusiani isumaqatigiissummut matumunnga tunngatillugu pisussaaffinnik naammassinninniarnernut pissutsit ajornartorsiutillu suut sunniuteqartarnersut nalunaarutigineqartassapput.

Artikeli 36

Nalunaarusiat misissorneqartarnerat

1. Komitép nalunaarusiat tamaasa misissortarpai, aammalu pisariaqarsorisamigut siunnersuummut tunngasunik siunnersuuteqartarluni inassuteqartarlunilu, taakkualu naalagaaffimmut peqataasumut pineqartumut nassiuttarlugit. Naalagaaffiup peqataasup komité paasissutissanik kissaatigisaanik nassillugu akissuteqarfigisinnaavaa. Isumaqatigiissutip naammassineqarnissanut naalagaaffiit peqataasut paasissutisseqqiinissannik komité'p piumasaqarfigisinnavai.
2. Naalagaaffik peqataasoq nalunaarusiaminik nassiussaqaarnissaminut sivisuumik kinguartooqqappat, taava komitép naalagaaffik peqataasoq taanna nalunaarfigisinnaava naalagaaffimmi peqataasumi tassani isumaqatigiissutip naammassineqarnissanut paasissutissat tatiginartut komitémit pigineqartut tunngavigalugit misissuineqassasoq, nalunaaruteqarnerup kingorna qaammatit pingasut qaangiutinnginneranni nalunaarusiaq nassiunneqarsimangippat. Komitép naalagaaffik peqataasoq kaammattussavaa misissuinnermut taamaattumut peqataaqqullugu. Naalagaaffik peqataasoq akissuteqarpat nalunaarusiap pineqartup ilanngunneratigut, taava stk. 1-mi aalajangersakkat atorneqassapput.
3. Naalagaaffiit Peqatigiinni generalsekretærip nalunaarusiat naalagaaffinnit peqataasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaanerat isumagissavaa.
4. Naalagaaffiit peqataasut nalunaarusiatigut namminneq nunaminni tamanit nalinginnaasumik takuneqarsinnaanerat isumagissavaat aammalu nalunaarusianut siunnersuuteqarsinnaanermut inassuteqaateqarsinnaanermullu periarfissat ajornannginnerulersissallugit.
5. Komitép, tamanna naleqquttuusoriguniuk, Naalagaaffiit Peqatigiit immikkut kattuffissuinit, aningaasaateqarfinnut aamma programminut aammalu suliaqarfinnut piginnaanilinnut allanut, nassiutissavai nunanit peqataasunit nalunaarusiat teknikkikkut siunnersuinnermik imaluunniit ikiuinnermik pisariaqartitsinerup suliniutiginnissaa siunertaralugu kaammattuiutigaluni, aammattaaq ilanngullugit komitép qinnutigisat imaluunniit ilisimatitsissutigisat pillugit oqaaseqaatai.

Artikeli 37

Naalagaaffiit peqataasut aamma komitép akornanni suleqatiginneq

1. Naalagaaffiit peqataasut tamarmik komitép suleqatigissavaat aammalu komitémi ilaasortat qinigaanertik naapertorlugu sulinissaannut tapersersugassaralugit.
2. Naalagaaffinnut peqataasunut tunngatillugu komitép- pimoorullugu eqqarsaatersuutigissavaa, qanoq iliornikkut aamma sunik naalagaaffiup pineqartup atortoqarnermigut isumaqatigiissummik naammassinnissinnaanini annertusarsinnaaneraa, ilaatigut nunarsuarmit suleqatiginninnerisigut.

Artikeli 38

Suliaqarfinnut allanut komitép attuumassutai

Isumaqatigiissutip sunniuteqartumik naammassineqarnissaata siuarsarneqarnissaa, aammalu suliaasaqarfiup taassuma nunarsuarmioqatigiinnik, isumaqatigiissummi ilaatinneqartunik suleqatigiissutigineqarnissaa, anguniarlugu:

a) isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkanut tunngatillugu naammassinissaannut iliuusissatut aalajangersakkanik misissuinissamut suliaqarfiit allat aamma Naalagaaffiit Peqatigiit suliaasaqarfii allat peqataatitaqarsinnaassapput. Komitép immikkuullarissumik kattuffiit aamma suliaasaqarfiit piginnaasallit allat, peqataanissamut tulluarsorisani, kaammattorsinnaavai isumaqatigiissutip naammassineqarnissaanut suliamik ilisimasalittut siunnersuisooqqullugit suliaasaqarfinni namminneq suliaqarfimmi sinaakkutaasa iluaniittunnut. Komitép immikkuullarissumik kattuffiit aamma Naalagaaffinni Peqatigiinni suliaasaqarfiini allat kaammattorsinnaavai isumaqatigiissutip naammassineqarnissaanut namminneq suliaqarfimmi sinaakkutaasa iluanni nalunaarusioqqullugit.

c) komité qinigaasimanerminut atasumik sulinermini isumasiuissaaq, naleqquttuunera aallaavigalugu, suliaasaqarfinnut attuumassutilinnut allanut, pilersinneqarsimasunut nunarsuarmioqatigiit inuit pisinnaatitaaffi pillugit isumaqatigiissut tunngavigalugu, nalunaarusiornissamut ilitsersuutit, siunnersuutit aamma nalinginnaasumik inassuteqaatit assigiissuunissaat siunertaralugu aamma suliaminnik ingerlatsinerminni uteqattaarinissaaq assigiinnillu suliaqarnissaaq pinngitsoortikkumallugu.

Artikeli 39

Komitép nalunaarusiaa

Komité ukiut appassaa tamaasa ingerlatsinini pillugu ataatsimeersuarnermut aama Aningaasaqarnermut Isumaginninnermullu Råd-imut nalunaarusiortassaaq aammalu naalagaaffinnit peqataasunit nalunaarusiat paasissutissallu tunniunneqarsimasut tunngavigalugit siunnersuussiorlunilu nalinginnaasunik inassuteqaateqarsinnaalluni. Siunnersuutit aamma nalinginnaasumik innersuussutit taamaattut komité-p nalunaarusiaanut ilanngunneqartassapput naalagaaffiit peqataasut oqaaseqaatigisinnaasaannik ilallugit.

Artikeli 40

Konference

1. isumaqatigiissutip naammassiniarneranut pissutsit tunngasut tamaasa suliariniarlugit nunat peqataasut akuttunngitsunik konferenceqartassapput.
2. Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriat isumaqatigiissutip matuma atuutilerneraniit kingusinnerpaamik qaammatit arfinillit qaangiutinnginneranni konferencemut aggersaassaaq. Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriat malitsigisaanik ukiut aappassaa tamaasa ataatsimiigiaqqusisassaaq, imaluunniit taamaaliortoqarnissaanik konferencemi peqataasut aalajangiigaangata.

Artikeli 41 **Isumaqatigiissuteqartartoq**

Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriat isumaqatigiissut manna pillugu isumaqatigiissuteqartartuusaaq.

Artikeli 42 **Atsiorneq**

Isumaqatigiissut manna naalagaaffinnit tamanit atsiorneqarsinnaavoq aamma Naalagaaffiit Peqatigiit nunap immikkoortuani allaffissuani New York-imiittumi 30. marts 2007 aallarnerfigalugu.

Artikeli 43 **Qilersorsimasuunissamit akuersineq**

Isumaqatigiissut manna atortussangortinneqassaaq naalagaaffinnit atsiorsimasunik aammalu inatsisitigut uppersarneqassalluni nunap immikkoortuani kattuffissuarni. Naalagaaffinnit kikkunnilluunniit aamma nunap immikkoortuinut kattuffinnit, suli isumaqatigiissummik atsiugaqarsimanngitsunut, akuersissutigineqarnissaminut ammavoq.

Artikeli 44 **Nunat immikkoortuinut kattuffiit**

1. "Nunat immikkoortuinut kattuffik" isumaqarpoq kattuffik, nunap immikkoortuini aalajangersimasuni naalagaaffinnik oqaasissaqartunik ilaasortalik, aammalu pissutsinut, isumaqatigiissummut matumunnga tunngasunut, piginnaatitaaffiligaasimasut. Kattuffiit taamaattut inatsisitigut akuersisarnerminnut atortussaminni imaluunniit akuersissuteqarnissaminut atortussaminni nalunaarutigissavaat, pissutsinut isumaqatigiissummut matumunnga tunngasunut qanoq piginnaaneqartitaanerlutik. Tamatuma malitsigisaanik isumaqatigiissuteqartartoq nalunaarfigissavaat piginnaatitaanermik allannguutaanik pingaaruteqartunik tamanik.
2. Isumaqatigiissummi matumani "nunanut peqataasunut" innersuussinerit atorineqartarput kattuffinnit taakkunannga piginnaatitaaffinnut killissarititat iluanni.
3. Artikeli 45, imm. 1-i aamma artikeli 47, imm. 2 aamma 3 tunngatillugu aalajangersakkani atortussanik nunat immikkoortuinut kattuffinnit toqqorsinerit ilaatinneqanngillat.
4. Nunat immikkoortuinut kattuffiit piginnaatitaaffinut ilaatinneqarsinnaavoq pissutsini, isumaqatigiissummut naalagaaffiit peqataasut sinniisuuffigisamik amerlaqataannik taasinissaannut pisinnaatitaaffeqarneq. Kattuffik taamaattoq taasisinnaanermi pisinnaatitaaffimminik atuisinnaanngilaq, pisinnaatitsissutaata ilaanik naalagaaffiit

peqataasut sinniisuuffigisaat nammineq pisinnaatitaaffimmik atuippata, tamannalu killormut aamma atuuppoq.

Artikeli 45 Atuutilersinneqarnera

1. Isumaqatigiissut manna atuutilissaaq atortuulersitsinissamut- imaluunniit atuutilersinneqarnissamut atsiorderit 20-saanik toqqorneqarnerata kingorna ullut 30-saanni,
2. Naalagaaffimmut imaluunniit nunap immikkoortuani kattuffimmut nuussigallarfiusumut, atortuulersitsinermut atsiortumut, inatsisitigut uppernarsaasumut imaluunniit isumaqatigiissummik matuminnga akuersisumut, atsiordernik taamaattunik 20-saanik toqqorsisunut atuuppoq, isumaqatigiissut atortuulersinneqassammat naalagaaffiup imaluunniit kattuffiup nammineq atortuulersitsinermik, uppernarsaannerminik imaluunniit akuersinermik 20-saanik toqqorsinerata kingorna ullut 30-saanniit.

Artikeli 46 Utaqqisitsigallarneq

1. Utaqqisitsigallarneq, isumaqatigiissutip siunertaanut aamma anguniagaanut naleqqutinngitsaq, akuerineqarsinnaanngilaq.
2. Utaqqisitsigallarneq sukkuluunniit utertinneqarsinnaavoq.

Artikeli 47 Allannguinerit

1. Naalagaaffik peqataasoq kinaluunniit isumaqatigiissummumut allannguutissamik siunnersuuteqarsinnaavoq taannalu nassiullugu Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretærianut. Generalsekretærip allannguutissatut siunnersuutit tamaasa naalagaaffinnut peqataasunut nassiuttassavai qinnuigalugit nalunaaruteqaqqullugit siunnersuutit suliarineqarnissaannut aalajangiiffiginissaanullu conferenceqarnissamut qaqqusisoqarnissaaq kissaatigineqarnerisooq. Taamaattumik conferenceqartitsinissamik naalagaaffiit peqataasut minnerpaamik pingajorarterutaat kissaateqarpata allannguinnissamut nalunaaruteqarnerup nassiunneqarneraniit qaammatit sisamat qaangiutsinnagit, generalsekretæri Naalagaaffiit peqatigiit ataani conferenceqartitsinissamut qaqqusissaaq. Allannguinerit suulluunniit, naalagaaffiit peqataasunit najuuttut taasisullu marlunnik pingajorarterutaannik amerlanerussuteqartumik akuersissutigineqarpata, taava tamanna Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriata ataatsimeersuartunut akuerineqartussanngorlugu nassiutissavaa tamatumalu kingorna naalagaaffinnut peqataasunut tamanut ilisimatitsissutigalugu.
2. Allannguut, stk. 1 malillugu akuersissutigineqartoq atuutilersinneqassaaq akuersilluni atsiorderit toqqorneqarsimasut marlunnik pingajorarterutaasa naalagaaffiit peqataasut ullormi allannguinnissamik akuersinermi peqataasut amerlassusaat angusimappassuk. Tamatuma kingorna allannguut naalagaaffimmut peqataasumut atuutilersinneqassaaq naalagaaffiup

taassuma akuersissuteqarluni atsiornerrata toqqorneranit ullut 30-it qaangiuppata. Allanguineq taamaallaat qilarsuilluni atuutissaaq naalagaaffinnut peqataasunut tamatuminnga akuersisimasunut.

3. Konferencartut isumaqatigiillutik aalajangerpassuk, allanguut stk. 1 malillugu aammalu artikel 34, 38, 39 aamma 40-mut taamaallaat tunngasuteqartuusoq, naalagaaffinnut peqataasunut tamanut atuutilissasoq akuersissutigineqarlunilu akuersinermut atsiornerrit ullormi allanguutissatut atortuulersitsiffiusumi peqataasut amerlassusaat marlunnik pingajorarterutaasa anguneriniit ullut 30-it qaangiunneranni.

Artikeli 48 Atortussaajunnaarsitsineq

Naalagaaffiup peqataasup isumaqatigiissut manna atortussaajunnaartutut nalunaarutigisinnavaa Naalagaaffiit Peqatigiit generalsekretæriannut allakkatigut nalunaaruteqarnermigut. Atortussaajunnaarsitsinermik nalunaarut atuutilissaaq nalunaarutip tiguneqarneraniit ukiup ataatsip qanngiunneratigut.

Artikeli 49 Paasinartumik ilusiliineq

Isumaqatigiissutip matuma oqaasertai paasinartuussapput.

Artikeli 50 Oqaasertaliussat atorsinnaasut

Isumaqatigiissutip arabiamiusut, kineserisut, tuluttut, franskisut, russitut aamma spaniamiutut oqaasiliorneqarneri tamarmik assigiimmik atorsinnaassuseqarput. *Tamatumunnga uppersaatitut* atsiornissamut pisinnaatitaasut, isumaqatigiissummik matuminnga atsiortuupput.